

ASIA Halkonevan turvetuotantoalueen ympäristölupa ja toiminnan aloittamislupa, Seinäjoki

HAKIJA EPV Bioturve Oy
Frilundintie 7
65170 Vaasa

HAKEMUS EPV Bioturve Oy on 11.12.2012 aluehallintovirastoon saapuneella hakemuksella pyytänyt ympäristölupaa Halkonevan 117,9 ha suuruisen uuden alueen turvetuotantoon Seinäjoen kaupungissa. Hakija on kuuluttamisen jälkeen muuttanut hakemustaan siten, että tuotantoalueen pinta-ala on auma-alueineen noin 87,2 ha. Päätöksen kertoelmaosassa hakemus kuvataan hakijan alkuperäisen esityksen mukaisesti.

Lisäksi hakija on pyytänyt lupaa toiminnan aloittamiseen muutoksenhausta huolimatta. Aloittamislupahakemus koskee ainoastaan vesiensuojelurakenteita, joita hakemuksen mukaan ovat pintavalutuskenttä, laskeutusaltaat ja eristysojat. Perusteluna toiminnan aloittamiselle hakija on esittänyt vesiensuojelurakenteiden paremman toimivuuden, kun ne rakennetaan ennen varsinaisten kuivatusvesien johtamista rakenteisiin. Toiminnan aloittamisesta ei hakijan näkemyksen mukaan aiheudu sellaisia muutoksia ympäristöön, että muutoksenhaku tulisi niiden johdosta hyödyttömäksi.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 1 momentin 7 d) kohdan mukaan luvanvaraista toimintaa on turvetuotanto ja siihen liittyvä ojitus, jos tuotantoalue on yli 10 ha. Aluehallintovirasto on ympäristönsuojeluasetuksen 5 §:n 1 momentin 7 c) kohdan nojalla toimivaltainen viranomaisen turvetuotantoa koskevassa asiassa.

HAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Toimintaa koskevat luvat, sopimukset ja alueen kaavoitustilanne

Tuotantoalue on uusi ja alueella ei ole aikaisempaa ympäristölupaa. Hakija on ilmoittanut, että tilojen Kullaanniemi 743-431-5-39 ja Halkoneva 743-428-2-29 kauppa sekä tilan Korpela 743-440-6-15 tilusvaihto on sovittu tehtäväksi myöhemmin. Tila Halkoneva 743-431-6-102 on hakijan omistuksessa.

Hankealueella on voimassa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava. Hankealue sijoittuu osittain maaseudun kehittämisen kohdealueelle (mk-2). Suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa tuetaan hyvien peltoaukeiden säilyttämistä viljelykäytössä ja maiseman kulttuurikehittämisedellytyksiä sekä maatilataloutta ja sen liitännäiselinkeinoja. Alueilla tulee kiinnittää erityistä huomiota laajenevan asutuksen ja tilaa vaativien elinkeinojen, kuten teollisuuden- ja suurimuotoisen eläintuotannon, välisten maankäyttötarpeiden yhteensovittamiseen. Asutuksen sijoittumista tulee ohjata olemassa olevia kyliä ja taajamia tukevaksi. Uudet tielinjaukset on sovittava alueen kulttuuriympäristön ja maiseman erityispiirteisiin. Välittömästi hankealueen itä- ja kaakkoispuolella on matkailun vetovoima-alue (mv). Kyrönjoen valuma-alue kuuluu maakuntakaavan turvetuotantovyöhykkeeseen tt-2. Vesistöalueen turvetuotannon suunnittelussa on huomioitava vesistövaikutukset siten, että kokonaiskuormitus pysyy nykyisellä tasolla.

Hankealueen itä- ja kaakkoispuolella sijaitsee Halkosaaren-Kitinojan osayleiskaava-alue. Kaava on hyväksytty 15.10.2010. Hankealuetta lähimmät alueet on merkitty maa- ja metsätalousalueeksi (M) ja hieman etäämpänä on pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi (AP-1). Hankealueella ei ole voimassa olevaa yleis- tai asemakaavaa.

Toiminta

Yleiskuvaus toiminnasta

Halkonevan turvetuotantoalue muodostuu neljästä lohokosta, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 117,9 ha. Lisäksi tuotantoalueeseen kuuluu 6,3 ha auma-alueita, 2,5 ha laskeutusallas-, pumppaamo- ja tukikohta-alueita ja 6,1 ha:n suuruinen pintavalutuskenttä.

Kunnostustyöt aloitetaan kaivamalla eristysojat ja rakentamalla vesienkäsittelyrakenteet. Tämän jälkeen kaivetaan tuotantoalueen sarka-, kokooja- ja laskuojasto. Palontorjuntaa varten tuotantoalueen ulkopuolelle kaivetaan vähintään 50 m³ kokoiset paloaltaat. Tuotanto kestää noin 25 vuotta.

Alueella tuotetaan jyrsinpolttoturvetta keskimäärin 40 000 MWh vuodessa. Varsinainen tuotantotoiminta tapahtuu kesän poutajaksoilla. Tuotantoa kesäkautena on keskimäärin noin 40 vuorokauden aikana. Muina aikoina tehdään tarvittaessa tuotantoalueen kunnostusta. Tuotettu turve kuljetetaan voimalaitokselle pääosin tuotantoa seuraavana talvikautena.

Tuotannon loputtua alueella alueelta poistetaan turvetuotantotoimintaan liittyvä kalusto ja rakenteet. Jälkikäyttömuotona alueella tulee olemaan maa- ja/tai metsätaloukseen käyttö.

Vesien käsittely ja päästöt vesistöön

Vesienkäsittelymenetelmänä on sarkaoja-altaat sihtiputkineen, laskeutusaltaat ja ympärivuotisesti toimiva pintavalutuskenttä. Kokoojaojiin asennetaan putkipatoja, joiden avulla virtaamahuippuja varastoidaan tuotantoalueen ojastoon ja samalla käytetään ojastoa kiintoaineen laskeutukseen.

Kuivatusvedet nostetaan pumppaamalla pintavalutuskentälle. Pumppukuivatus toimii myös virtaamien tasaajana. Kuivatusvedet johdetaan pintavalutuskentälle ojaa pitkin ja jaetaan tasaisesti kentälle. Pintavalutuskenttä ympäröidään pengerryksellä, jotta varmistetaan vesien kulkeutuminen pintavalutuskentän kautta. Pintavalutuskentän alaosassa on keräilyallas, josta vedet virtaavat mittapadon kautta peltoalueelle vievään ojaan.

Halkonevan pintavalutuskenttä sijaitsee ojittamattomalla alueella. Turvepaksuus kentällä on 2,0–3,9 m. Pintavalutuskentän pinta-ala (6,1 ha) on 4,6 % sen valuma-alueesta.

Toiminnasta aiheutuvien nettopäästöjen on ensimmäisenä kunnostusvuonna arvioitu olevan 2 345–3 125 kg kiintoainetta, 30–39 kg kokonaisfosforia, 716–1 693 kg kokonaistyyppiä ja 7 400 kg CODmn humusta. Toisena ja sitä seuraavina kunnostusvuosina päästöjen on arvioitu olevan 1 400–1 900 kg kiintoainetta, 18–24 kg kokonaisfosforia, 440–1 050 kg kokonaistyyppiä ja 7 400 kg CODmn humusta. Tuotantovaiheessa päästöjen on arvioitu olevan 1 200–1 400 kg kiintoainetta, 8–18 kg kokonaisfosforia, 300–800 kg kokonaistyyppiä ja 5 000 kg CODmn humusta.

Hakija esittää seuraavia ohjeellisia puhdistustehotavoitteita sulan maan ajalle:

Kiintoaine 40 %

Kokonaisfosfori 40 %

Kokonaistyyppi 20 %

Vuosien väliset vaihtelut turvesoiden päästöissä ovat suuria. Kuormitus on voimakkaasti riippuvainen valuntaoloista. Ylivalumatilanteissa kuormitus voi hetkellisesti olla huomattavastikin keskimääräistä suurempi ja alivalumakaudella se jää keskimääräistä alhaisemmaksi.

Pöly, melu ja liikenne

Pöly

Hakija on liittänyt hakemussuunnitelman liitteeksi selvityksen muilla turvetuotantoalueilla vuosina 2006–2008 tehdyistä pölyn laskeumamittauksista ($\text{g}/\text{m}^2/\text{kk}$). Pölymittausasemat sijaitsivat 120–10 200 metrin etäisyydellä tuotantoalueista. Kaikkien havaintopisteiden pölylaskeumat olivat alhaiset vanhaan viihtyvyyssraja-arvoon ($10 \text{ g}/\text{m}^2/\text{kk}$) verrattuna.

Turvetuotannosta aiheutuva laskeutuvan pölyn haitta voi ylittää viihtyvyyshaittarajan noin 100 metrin etäisyydellä tuotantoalueen reunasta. PM₁₀-pitoisuuksien 24 tunnin pitoisuuslisä jää alle 50 µg/m³ tason (ohjearvo) avoimessa maastossa 100 metrin etäisyydellä tuotantoalueen reunasta. Halkonevalla lähin asutus sijoittuu 420 metrin etäisyydelle tuotantoalueen reunasta. Tuotantoalueella ei ole arvioiden perusteella pölyvaikutuksia asutukselle.

Hakija on vastineessaan 17.9.2013 rajannut tuotantoaluetta siten, että lähin asuinrakennus on noin 500 metrin etäisyydellä tuotantoalueesta.

Melu

Hakija on liittänyt hakemussuunnitelman liitteeksi selvityksen turvetuotannosta aiheutuvasta meluhaitasta. Melumittauksia on tehty hakijan turvetuotantosoilla vuosina 2006–2008. Mittauspisteillä, jotka ovat sijainneet 150–290 metrin etäisyydellä tuotantoalueesta, melutaso on vaihdellut välillä 39–47 dB. Kentän kunnostukseen liittyvissä työvaiheissa (tasausruuvi ja kunnostusjyrsintä) melutaso voi ylittää 55 dB(A) alle 350 metrin etäisyydellä olevissa kohteissa samoin avoimessa maastossa ja melun kannalta otollisissa olosuhteissa. Jos melulähde ja kuulijat sijaitsevat matalalla ja maasto niiden välissä on korkea, maksimoituu maavaimennus, kasvillisuusvaimennus ja estevaimennus. Hakija on arvioinut, että tuotannon melusta ei aiheudu meluvaikutuksia asutukselle.

Hakija on vastineessaan 17.9.2013 rajannut tuotantoaluetta siten, että lähin asuinrakennus on noin 500 metrin etäisyydellä tuotantoalueesta.

Liikenne

Halkonevan tuotantoalueelta vuosittain kuljetettava turvemäärä on noin 15 000 tonnia. Halkonevan länsipuolen Välimaantietä ja pohjoispuolen Kumurinmaantietä rakennetaan pistotiet tuotantoalueen aumoille. Turve kuljetetaan tuotantoalueen aumoilta Kumurinmaantien sekä Välimaantien ja Seinäjoentien (tie nro 18) kautta Vaasan tai Seinäjoen voimalaitoksille. Yksitystien käytöstä tullaan sopimaan tiekunnan kanssa.

Varastointi ja jätteet

Polttoainetta vuotuinen käyttö on 20 000 litraa. Polttoaine varastoidaan yhdessä tai useammassa ko. polttoaineen varastointiin tarkoitettuun maanpäälliseen polttoainesäiliöön. Säiliö sijoitetaan tukikohta-alueelle tai sen välittömään läheisyyteen paikkaan, jonka läheisyydessä ei ole tuotantoalueen oja eikä maasto vietä ojaan. Tukikohta-alue sijaitsee Halkonevan tuotantoalueen lounaisosassa aumatien varrella. Tuotantokalusto käydään tankkaamassa polttoainesäiliöstä.

Halkonevan turvetuotantoalueella syntyy jätteitä seuraavasti:

- työkoneiden voiteluaineet 250-350 kg/v
- suodattimet ja öljyiset huoltojätteet 60-70 kg/v

- akkuromua 30 kg/2 v
- teräsromua
- mahdollisesti aumamuovia

Tuotantokoneiden huolto tehdään tukikohta-alueella, jonne varataan jätteille asianmukaiset keräys- ja säilytystilat. Jätteet lajitellaan ja käsitellään kunnan jätehuollon mukaisesti. Voiteluaineet ja öljyiset jätteet sekä romuakut varastoidaan työmaalla tukikohta-alueen jätekatoksessa ao. jätteiden säilytykseen tarkoitetuissa astioissa. Ongelmajätteet alueelta hakee ongelmajätteiden keräysyritys. Muun kiinteän jätteen alueelta kerää jätehuoltoyhtiö tehtävän jätehuoltosopimuksen mukaan.

Hakemussuunnitelman liitteenä olevassa kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmassa on selvitetty kantojen ja muun puuaineksen, kivien, mineraalimaiden ja laskeutusaltaiden lietteen määriä, käyttöä ja ympäristövaikutuksia.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) ja ympäristön kannalta paras käytäntö (BEP)

Suunniteltu kuivatusvesien puhdistus virtaamansäädöllä, laskeutusaltailla, sarkaojarakenteilla ja pintavalutus kentällä täyttää parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimustason ottaen huomioon tuotantoalueen koko ja olosuhteet.

Halkonevan kuntoonpano ja turvetuotanto toteutetaan osaavilla toiminnanharjoittajilla. Halkonevan kuntoonpanosta ja turvetuotannosta tehtäviin sopimuksiin liitetään kuntoonpanoon ja turvetuotantoon liittyvät ympäristöluopaehtot sekä toimintatavat tuotantoalueen ympäristönsuojelurakenteiden käytössä ja hoidossa.

Tuotantoalue, sen ympäristö ja toiminnan vaikutukset ympäristöön

Tuotantoalueen nykytila

Suunnitellusta 117,3 hehtaarin tuotantoalasta ojitamatonta on 19 hehtaarin ja 19,5 hehtaarin suuruiset erilliset lohkot. Hankealue on pääosin ojitettu ja ojituksen piirissä.

Halkoneva rajautuu lännessä ja pohjoisessa moreenimaastoon. Muualla suoalue rajautuu pääasiassa turvepohjaisiin peltoihin. Halkonevan länsi- ja pohjoispuolella kulkevat metsäautotiet. Halkonevan luoteispuolella noin 700 metrin etäisyydellä on Varrasjärvi.

Hankealue sijaitsee entisen Litorinameren peittämällä sulfaattiriski-alueella. Halkonevan vallitseva pohjamaalaji on GTK:n suotutkimustietojen (1995) mukaan savi. Hakija arvioi, että alueella voi olla potentiaalisesti happamia pohjamaita.

Asutus ja maankäyttö

Tuotantoalueen länsipuolella on Halkosaaren kylä ja myös itäpuolella on asutusta. Hakija on vastineessaan 17.9.2013 rajannut tuotantoaluetta siten, että lähin asuinrakennus on noin 500 metrin etäisyydellä tuotantoalueesta ja että etäisyys Halkosaaren-Kitinojan osayleiskaava-alueen pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi (AP-1) merkitystä alueesta on vähintään 700 m. Hankealueen etelä- ja pohjoispuolella ei ole asutusta.

Halkonevaa ympäröivä alue on maa- ja metsätalous käytössä. Hankealueen lounaispuolella on Louhikon Sikako Oy:n tuotantorakennus 640 metrin etäisyydellä ja maa-aineksen ottoalueita noin 1 000 metrin etäisyydellä. Halkonevan pohjoispuolella kulkee Kumurinmaantie, länsipuolella Väli- maantie ja eteläpuolella Seinäjoentie (tie nro 18).

Kyrönjoen valuma-alueella on ollut vuonna 2007 toiminnassa 67 turvetuotantoaluetta, joiden yhteenlaskettu kokonaispinta-ala on 8 700 ha. Turvetuotantoalueiden osuus joen kokonaiskuormituksesta on muutaman prosentin luokkaa.

Luonto ja suojeluarvot

Suojelualueet

Lähin luonnonsuojelualue on Nättypiin suojelualue (AMO100525), joka sijaitsee Halkonevan lounaispuolella noin 3,5 km:n päässä tuotantoalueen reunasta. Halkonevan itäpuolelle noin 6 km:n päähän sijoittuu Järvinevan metsä (FIO800146, SCI) Natura-alue.

Luontotyypit ja kasvillisuus

Halkonevalla on tehty kasvillisuuskartoitus suon ojittamattomilla alueilla vuonna 2009. Halkonevan alueelta ei löytynyt uhanalaisia tai silmälläpidettäviä kasvilajeja eikä uhanalaisia luontotyyppijä.

Halkonevan ojittamaton alue on suurimmalta osaltaan luontotyypiltään oligotrofista lyhytkorsirämettä, minkä lisäksi alueella on variksenmarjarahkarämettä ja kanervarahkarämettä. Halkonevan pohjoisosan länsiosassa variksenmarjarahkaräme on muuttunut kuivemmaksi ojituksen vuoksi ja on siksi suotyypiltään variksenmarjarahkarämemuuttuma.

Linnusto

Halkonevalla on tehty linnustaselvitys vuonna 2009. Selvityksessä kartoitettiin hankealueen ojittamattomien suoalueiden linnusto suunnitellun tuotantoalueen pohjois- ja eteläosilla. Halkonevan pesimälinnustossa ei havaittu erityisesti suojeltavia tai luonnonsuojeluasetuksella valtakunnallisesti uhanalaiseksi luokiteltuja lajeja. Halkonevalla havaittiin suomalaisissa tai kansainvälisissä suojeluluokituksissa mainittuja lajeista kapustarinta, liro,

kuovi, teeri ja keltävästäräkki, jotka ovat suojelun kannalta alueen merkittävimmät pesimälajit.

Lintulajisto oli harvapuustoiselle ja paikoin varsin määrälle suolle tyypillinen. Halkonevalla ei havaittu erityistä merkitystä lintujen kevätmuuton aikaisena levähdys- tai ruokailualueena, vaikka suon pohjoisosassa oli toukokuun lopussa useita kymmenien neliömetrien laajuisia vesilampareita.

Tuotantoalueen pohjoisosan pesimälinnusto koostui kahdeksasta lajista, joiden kokonaisparimääräksi oli 21. Runsaslukuisimmat lajit olivat metsäkivinen (yhdeksän paria), niittykivinen (neljä paria) ja kapustarinta (kolme paria).

Tuotantoalueen eteläosalta löytyi seitsemän pesimälajia, ja kokonaisparimäärä oli 11. Lajisto ja lintutiheys olivat samaa luokkaa kuin pienillä eteläpohjaisilla soilla keskimäärin. Runsaslukuisimmat lajit olivat metsä- ja niittykivinen, joita molempia pesi alueella kolme paria. Muita lajeja alueella pesi vain yksittäispareina. Koealalla on paikoin tiheähköä mäntyramettä, mikä selittää avosoiden lajien (mm. kahlaajat) vähäisyyden.

Halkonevan laskenta-alueita rajaavat maastotyytit ovat joko ojitettuja mäntyrameitä, luonnontilaista nevaa, voimakkaasti käsiteltyjä talousmetsiä tai peltoa. Reuna-alueiden lintutiheys oli melko alhainen ja lajisto koostui pääasiassa metsien peruslinnuista (runslukuisimpia lajeja metsäkivinen ja pajulintu). Eteläosan laskenta-alan ja Vaasantien väliin jäävällä luonnontilaisella suolla havaittiin soilla tai niiden läheisyydessä pesivistä lajeista sinisuohaukka, liro ja kalalokki.

Uhanalaiset ja suojellut lajit

Halkonevan alueelta selvitettiin liito-oravan, saukon, viitasammakon ja rämeristihämähäkin esiintyminen. Kyseisiä lajeja ei havaittu. Hankealueella ei ole liito-oravalle eikä saukolle soveliaista elinympäristöä. Hankealueen reunoilta havaittiin kaksi mahdollista liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä. Maastotarkastuksessa lajia tai sen esiintymisen jälkiä ei havaittu. Viitasammakon selvitysajankohtana Halkonevalla oli puolenkymmentä avovesilampareita/-rimpeä. Suo oli hyvin märkä myös lumensulamisesien vuoksi. Myöhemmin kesällä suurin osa lampareista kuivui, ja avovettä oli jäljellä enää yhdessä noin 10 m²:n suuruisessa rimmessä. Ilmeisesti vesilampareiden tilapäisestä luonteesta johtuen suolta ei tavattu tavallisia sammakoita, viitasammakoita tai sammakonkutua.

Pohjavesialueet

Halkonevan länsipuolelle noin 4,5 km:n päähän sijoittuu Kivistönmäen (nro 1097504) pohjavesialue ja pohjoispuolelle noin 5,5 km:n päähän sijoittuu Koivulakson (nro 1097503) pohjavesialue.

Vesistö

Vesistö ja sen tila

Halkoneva sijaitsee Kyrönjoen vesistöalueen Kyrönjoen keskiosan Sitkoskosken (42.024) alueella. Kuivatusvedet johdetaan pelto-ojaa pitkin Munakan pumppaamon kautta Kyrönjokeen. Pelto-ojan valuma-alue on 18,5 km² laskussa Kyrönjokeen.

Pelto-ojan ja Kyrönjoen virtaamat on arvioitu Kainastonluoman seuranta-tietoihin perustuen seuraavansuuruisiksi:

	Valuma	Pelto-ojitus laskussa Kyrönjokeen	Kyrönjoki pelto-ojituksen laskun jälkeen
km ²		18,5	3883,42
	(l/s km ²)	(m ³ /s)	(m ³ /s)
Keskivirtaama	6,2	0,1	24
Kevään keskiylivirtaama	60	1,1	233
Kesäkauden keskiylivirtaama	35	0,6	135
Kesän keskialivirtaama (30 vrk)	0,5	0,01	2,0
Talven keskialivirtaama (30 vrk)	0,7	0,01	2,7

Munakan pumppaamalla keskimääräinen veden laatu on ollut vuosina 2001–2012 hyvin rehevää, rautapitoista ja hapanta. Veden kokonaisfosforipitoisuus on ollut keskimäärin 76 µg/l ja kokonaistyyppipitoisuus 3 560 µg/l. Veden pH on ollut keskimäärin 5,2.

Kyrönjoen fosfori- ja tyyppipitoisuudet ovat korkeita. Myös kiintoainepitoisuudet ovat ajoittain hyvin korkeita. Kyrönjoen alaosalla Skatilan näytepisteellä vuosien 1968–2006 keskimääräinen fosforipitoisuus on noin 110 µg/l ja tyyppipitoisuus 2 000 µg/l. Vuosien väliset vaihtelut ovat kuitenkin suuria. Fosforipitoisuudet ovat olleet laskussa, mutta tyyppipitoisuuksissa on lievää nousua.

Kyrönjoen ravinnekuormitus on pääosin peräisin peltoviljelystä. Kyrönjoen pääuoman kokonaisfosforikuormituksesta 60 % muodostuu maataloudesta ja seuraavaksi eniten luonnonhuhoumasta (16 %) ja haja-asutuksesta (11 %). Myös tyyppikuormituksesta suurin osa aiheutuu maataloudesta.

Halkonevan hankealueen vedet laskevat nykyisin suo-ojituksen kautta itään ja etelään peltoalueiden kuivatusojiin ja edelleen Kyrönjokeen. Aivan hankealueen luoteiskulman suo-ojituksen vedet laskevat nykyisin ojan kautta Varrasjärveen. Hankkeessa hankealueen luoteiskulman eristysojan vedet on ohjattu Varrasjärveen. Hankealueen pohjoispuolisella osalla eristysojaan tulevia hankealueen pohjoispuolen metsäalueen vesiä voidaan ohjata joko Varrasjärven suuntaan tai nykyiseen suuntaan kohti Kyrönjokea. Tuotantoalueen vesiä ei johdeta Varrasjärveen. Hankkeessa ei myöskään pienennetä tai huononeta Varrasjärven valuma-aluetta.

Vaasan Vesi ottaa kaiken raakavetensä Kyrönjoesta. Pumppaus joesta lopetetaan silloin, kun veden laatu on huonoimmillaan ja laadultaan hyvää vettä pumpataan varastoon.

Kalasto ja kalastus

Kyrönjoen jokialueen ja suiston vapaa-ajan kalastusta on selvitetty kalastustiedusteluin vuosina 2003 ja 2005. Malkakosken ja Ilmajoen välisellä alueella kalastusta arvioitiin harrastaneen 1 074 henkilöä 678 ruokakunnasta. Kalastuksesta oli ongintaa/pilkintää 78 %. Alueen keskisaalis oli ruokakunnalla 8,8 kg. Vapaa-ajan kalastajien saalis oli yhteensä 6 069 kg. Alueen tärkeimmät saaliskalat olivat ahven (1850 kg) ja hauki (1769 kg). Särkisaalis oli 1070 kg. Lisäksi saatiin kiiskeä, lahnaa, säynettä, salakkaa, madetta, taimenta, kirjolohta ja kuhaa. Tärkeimmät pyydykset olivat kiska, viehe ja onki/pilkki.

Kyrönjoella vuonna 2011 tehtyjen koeverkkokoekalastuksen saalis Kitinon tarkkailupisteellä (Kyrönjoen keskiosa) koostui ahvenesta, särjestä, kiiskestä, lahnaasta, salakasta ja hauesta. Ahven oli runsain saaliskala sekä kappale- että massamääräisesti mitattuna. Särkikalajien osuus oli noin puolet kappale- ja massamääräisestä saaliista.

Vuonna 2011 poikasnuotan yksikkösaaliit olivat Kitinonjalla (Kyrönjoen keskiosa) koko jokialueen pienimmät. Kitinonjalla valtaosa saaliista oli ahventa. Vuonna 2011 saaliit jäivät edellisvuosiin verrattuna vaatimattomiksi.

Vaikutukset vesistöön ja sen käyttöön

Hakija on arvioinut, että toiminnan päästöt nostavat Kyrönjoen keskimääräisessä virtaamatilanteessa jokiveden kiintoainepitoisuutta 0,002 mg/l, fosforipitoisuutta 0,01 µg/l ja typpipitoisuutta 0,5 µg/l alkuperäisen hake muksen mukaiselta 117,9 ha suuruiselta tuotantoalueelta. Hakijan arvion mukaan pitoisuuslisäykset ovat niin pieniä, että Halkonevan turvetuotannon päästöjen vaikutuksia ei Kyrönjoessa voida havaita.

Halkonevan ympäristön kokonaisfosforin hajakuormitus on tasolla 20–40 kg/v km² ja kokonaistypen hajakuormitus 201–400 kg/v km². Halkonevan turvetuotantoalueen fosforikuormitustaso on hakijan arvion mukaan alhaisempi ja typpikuormitustaso samaa luokkaa kuin Halkonevan ympäristön hajakuormitustaso.

Arvio liettymisestä alapuolisessa vesistössä

Pintavalutuskentällä varustetun turvetuotantoalueen keskimääräinen kiintoaineen (netto)päästö ensimmäisenä ojitusvuonna on 18–24 kg/ha ja tuotantoaikana 10–12 kg/ha. Turvetuotantoalueen kokonaisfosforin vuosipäästö on 0,15–0,19 kg/ha ja typpikuormitus 2,6–6,7 kg/ha. Halkonevan tuotantoalueen alapuolisen ojan valuma-alueesta (1 855 ha) noin 40 % on

peltoa. Hankkeen päästöt eivät aiheuta hakijan arvion mukaan merkittäviä liettyimiä alapuolisessa pelto-ojassa.

Vesienhoitosuunnitelma

Tuotantoalue sijaitsee Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma-alueella ja siellä Kyrönjoen vesistöalueen vesienhoidon toimenpideohjelma-alueella. Toimenpideohjelman mukaan Kyrönjoki Halkonevan tuotantoalueen vesien laskukohdalla kuuluu luokkaan huono, ja tavoitteena vuoteen 2015 on välttävä tila. Vesienhoidon tavoitteena Kyrönjoen keski- ja yläosalla on, että veden keskimääräinen fosforipitoisuus on tasolla 40–60 µg/l. Toimenpideohjelman mukainen fosforipitoisuuden nykytaso on 100–110 µg/l. Toimenpideohjelmissa on arvioitu, että Kyrönjoen alueen hyvä tila voitaisiin rehevyyden osalta saavuttaa vähentämällä 30–50 % ihmistoiminnan aiheuttamasta fosforikuormituksesta.

Kyrönjoen yläosan veden laatu ja ekologinen tila on selvästi ihmistoiminnan vaikutusten alainen. Tämä näkyy ravinne- ja klorofyllipitoisuuksissa, pH-arvoissa sekä pitkien suvantojaksojen alusveden happipitoisuuksissa. Hajakuormitus, maaperän happamuus ja osin myös asutuksen jätevedet vaikuttavat veden tilaan. Jokialue on lähes kokonaisuudessa rakennettu ja Pitkämön ja Kyrkösjärven lyhytaikaisäännöstelyn vaikutus on selkeä.

Malkosken yläpuolisessa Kyrönjoessa rakenteelliset ja hydrologiset muutokset ovat suuria tai erittäin suuria ja lisäksi kalojen kulun estyminen on suurta. Malkosken yläpuolinen Kyrönjoki on voimakkaasti muutettu vesistö.

Kyrönjoen pääuoman keskeiset kysymykset vesienhoidon toimenpideohjelmissa ovat maaperän happamuus, hajakuormitus, rakenteelliset muutokset, tulvat ja säännöstely. Maaperän happamuus heikentää määrättyissä hydrologisissa tilanteissa kuivatustoimenpiteiden takia vesistön tilaa erittäin voimakkaasti.

Kyrönjoen valuma-alueella on runsaasti vanhoja turvetuotantoalueita, joiden kuivatusvesien käsittely on puutteellista. Tuotantoalasta osa poistuu tuotannosta vuoteen 2015 mennessä ja vastaavasti uusia tuotantoalueita otetaan käyttöön. Vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden mukaan kaikille toiminnassa oleville turvetuotantoalueille on rakennettu pintavalutuskentät, kuivatusvesien kemiallinen käsittely tai muu soveltuva kuivatusvesien käsittelymenetelmä vuoteen 2015 mennessä. Näillä lisätoimenpiteillä turvetuotannon kuormituksen vähentämistavoite voitaneen saavuttaa vuoteen 2015 mennessä, kun myös kaikki perustoimenpiteet ovat toteutuneet. Halkonevan vesiensuojelurakenteet ovat Kyrönjoen vesienhoidon toimenpideohjelman mukaiset.

Ympäristöriskit

Turvetuotantotoimintaan ei sisälly erityisiä ympäristövaikutusten kannalta poikkeuksellisia riskejä. Tuotantoalueen vesistökuormitukseen vaikuttaa tuotantoalueelta lähtevän virtaaman suuruus. Tuotantoalueen vesiensuojelurakenteet on mitoitettu myös suuremmille virtaamille.

Tuotantoalueen palosuojelu tullaan toteuttamaan Sisäasianministeriön antaman ohjeen mukaan. Tuotantokaluston polttoaineen varastosäiliötä tarkkaillaan säiliön käytön ja täytön yhteydessä.

Happamuuden torjuntasuunnitelma

Suunnitelman mukaan tuotantoalueen ympärille kaivettavien eristysojien kaivussyvyys on 0,8-1 m. Eristysojien kohdalla turvepaksuus on suurimmalla osalla koko alueesta 1 m tai enemmän. Jos kaivu ulottuu hienojakoiseen pohjamaahan, kalkitaan kaivumassat. Moreenimaata kaivettaessa ei ole tarvetta kalkitukseen.

Laskuojana käytettävää pelto-ojaa ei syvennetä. Kokoojaojat on suunnitelmassa sijoitettu suoaltaan syvimpään kohtaan. Tuotannon loppuvaiheessa kokoojaojien kaivussyvyys pyritään pitämään pohjamaan rajassa. Jos kaivu ulottuu hienojakoiseen pohjamaahan, kalkitaan kaivumassat. Sarkaojat kaivetaan turpeeseen. Sarkaojia ei kaiveta pohjamaahan. Saroilte jätetään vähintään 20 cm turvekerros.

Pintavalutuskentän ojat ja sarkaojien allassyvennykset kaivetaan turpeeseen. Kaivu ei ulotu pohjamaahan. Tuotannon edetessä syvempiin turvekerroksiin alueelle lisätään tarvittaessa pohjapatoja (virtaamansäätöpatoja) pohjavesipinnan pitämiseksi kivennäismaan rajassa. Halkonevan laskeutusaltaat, pumppaamoallas ja pumppaamokaivo kaivetaan pohjamaahan. Pohjamaan hienojakoiset (savi) kaivumassat peitetään turpeella tai kalkitaan. Laskeutusaltaiden kaivualue on kokonaisuutena pieni. Jos ojissa kaivu ulottuu pohjamaahan saakka, suon pohjan hienojakoiset (savi) mineraalimaakaivumassat peitetään turpeella tai kalkitaan.

Tuotannon loppuvaiheessa, jos alueella ilmenee happamuutta, alueen ojastoon tehdään kalkkirouhepatoja tai -pohjia. Ko. rakenteiden paikka voisi olla pintavalutuskentän alareunassa ennen vesien purkautumista kentältä, kokoojaojassa ennen laskeutusaltaita ja tarvittaessa myös tuotantokentällä kokoojaojissa. Mahdollisesti voi olla tarvetta kalkitusaseman rakentamiseen suon laskuojaan.

Toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu

Hankkeen käyttötarkkailu on esitetty tehtäväksi pitämällä tuotantoalueella päiväkirjaa säätiedoista ja tuotantoalueella tehtävistä toimenpiteistä sekä poikkeustilanteista. Päästötarkkailua tehdään kunnostusaikana neljä kertaa vuodessa ja tuotantoaikana kolme kertaa vuodessa kahden vuoden

ajan tuotannon käynnistyttyä ja kahtena vuonna ennen lupamääräysten tarkistamista.

Hankkeen vesistövaikutuksia on esitetty tarkkailtavaksi vesinäyttein hankkeen alapuolisessa pelto-ojassa heti hankkeen alapuolelta ja noin 2,8 km:n etäisyydellä hankealueesta. Lisäksi hankkeen tarkkailuun voidaan lisätä vaikutustarkkailun yhteyteen näytteenotto Munakan pumppaamolta 1–2 kertaa vuodessa.

Hakija ei ole esittänyt kalataloudellista tarkkailua.

Vahinkoja estävät toimenpiteet

Kalatalousmaksu

Halkonevan turvetuotantoalueen päästöt eivät muuta alapuolisessa pelto-ojassa ja Kyrönjoessa vesistön laatua. Turvetuotannosta ei aiheudu korvattavaa haittaa kalastolle tai kalastukselle.

Muut toimenpiteet

Hakija sopii alueen yksityisteiden käytöstä turvekuljetuksiin.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksen täydennykset

Hakija on täydentänyt hakemustaan 14.3.2013 muun muassa esityksellä vesienkäsittelyn puhdistustehon raja-arvoiksi, esityksellä vesistövaikutusten tarkkailemiseksi Kyrönjoessa, arviolla toiminnan melu- ja pölyvaikutuksista, päästöarvion täsmennyksellä, selvityksellä päästöjen aiheuttamista liettymistä alapuolisessa vesistössä ja suunnitelmalla happamuuden torjumisesta.

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemus on annettu tiedoksi kuuluttamalla aluehallintovirastossa, Seinäjoen kaupungissa ja Ilmajoen kunnassa 2.4.–2.5.2013 sekä erityistiedoksiantona asianosaisille. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettu 2.4.2013 sanomalehdessä Ilkka. Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Seinäjoen kaupungilta, Seinäjoen kaupungin terveydensuojelu- ja ympäristönsuojeluviranomaisilta, Ilmajoen kunnalta sekä Ilmajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta.

Lausunnot

1) **Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus** toteaa, että Kyrönjoen vesienhoidon toimenpideohjelman kahden jakson (2006-2012 vs. 2000-2006) välillä varsinkin fosforipitoisuudet ovat alentuneet sekä niin sanotulla Kyrönjoen keskiosan että ”alempi osa” nimisessä muodostumassa. Tätä positiivista kehityssuuntaa ei saa vaarantaa, vaan kaikkea haja- ja pistekuormitusta on edelleen pyrittävä vähentämään. Kyrönjoki on myös vedenhankintavesistö, mihin ei ole hakemuksessa kiinnitetty ollenkaan huomiota. Vaasan kaupunki ottaa raakavetensä Kyrönjoen alaosalta. Vaasan Vesi on esittänyt huolensa Kyrönjoen veden humuspitoisuuden kasvusta, mikä vaikeuttaa raakaveden puhdistamista talousvedeksi ja lisää tarvittavien kemikaalien määrää.

Hakemusta tulee täydentää alueen pohjamaan happamuusselvityksellä. Periaatteena tulee olla, että uudet turvetuotantoalueet sijoitetaan muille kuin potentiaalisesti happamuutta tuottaville alueille.

Suunnitelmassa ei ole esitetty alueen jälkikäyttömuotoja. Jälkikäytöstä tulisi määrätä jo ympäristöluvassa tai viimeistään lupamääräysten tarkistamisvaiheessa. Aluetta ei tulisi turvetuotannon jälkeen ottaa maa- tai metsätaloukseen, koska tämä yleensä edellyttää kuivatussyvyyden lisäämistä kivennäismaahan saakka.

Halkonevan turvehankkeen myötä vesimäärä Munakan pumppaamalla kasvaa. Etenkin kylvö- ja korjuuaikana, pumppaamon valuma-alueen kuivatukselta on huolehdittava hyvin. Ylimääräisen vesimäärän pumppaaminen tänä aikana aiheuttaa lisäkustannuksia ja myös turvetuottajan tulee mahdollisesti osallistua pumppauskustannuksiin.

Pintavalutuskenttää voidaan pitää sopivana kuivatusvesien käsittelemiseksi.

Esitettyä päästötarkkailua ei voida pitää riittävänä. Päästötarkkailu voidaan järjestää siten, kuin hakemuksessa on esitetty seuraavin lisäyksiin: Myös kunnostusajan kuormitustarkkailussa tulee olla tarkkailupiste sekä pintavalutuskentän ylä- että alapuolella. Kuormitustarkkailua tulee toteuttaa vuosittain ja esitettyyn tarkkailutiheyteen tulee lisätä yksi näytteenottokerta talvijälle sekä erillisiä näytteitä kevään ylivalumatilanteesta (maalis-huhtikuu). Myös vesistötarkkailun tulee olla jokavuotista. Silloin, kun suolta lähtevien vesien pH on alle 5,5, on otetuista näytteistä määritettävä ainakin ne raskasmetallit, joille on asetuksessa 868/2010 asetettu ympäristölaatunormi (Cd, Ni, Pb ja Hg).

Halkoneva on ollut mukana Etelä-Pohjanmaan suoselvityshankkeessa ja se on luokiteltu keidassuona luonnontilaluokkaan 2. Ilmakuvaa ja luontoselvityksiä katsoessa kiinnittyy huomio siihen, että suon pohjoisosassa on märkä juotti. Viitasammakkoselvityksen selvitysajankohtana toukokuussa alueella oli puolenkymmentä avovesilampareita/rimpeä, joista myöhemmin kesällä oli avovettä jäljellä yhdessä noin aarin suuruudessa rim-

messä. Tämä rimpi näkyy myös ilmakuvassa, jossa näkyy vähän pohjoisempana myös toinen pienempi lampare. Aluehallintoviraston tulee viran puolesta ratkaista kysymys vesilain toisen luvun 11 §:n mukaisen poikkeusluvan tarpeesta.

Lisäksi tulee varmistaa, ettei hankkeen toteuttaminen aiheuta LsL 39 §:n häirintäkiellon vastaisia seurauksia. Asia ei selviä hakemuksesta, koska hakija ei ole esittänyt tarkempaa suunnitelmaa (aikataulu vuodenkierrossa) kaikkien hankkeen toteuttamiseksi tarpeellisten ympäristömuutostöiden toteuttamisesta. Hakemusta on siltä osin syytä täydentää, koska myöskään aluehallintovirasto ei ole antanut ympäristölupien lupamääräyksissä erityisiä määräyksiä LsL 39 §:n häirintäkiellon vastaisten seuraamusten torjunnasta.

Lähimmät naapurin asuin- tai vapaa-ajanrakennukset sijaitsevat noin 420 metrin etäisyydellä. Lisäksi noin 360 metrin etäisyydellä suunnitellusta turvetuotantoalueesta sijaitsee Seinäjoen kaupungin Halkosaaren ja Kitinojan osayleiskaavassa merkinnällä AP-1 varattu alue. Alue on tarkoitettu tiiviiseen pientalovaltaiseen rakentamiseen. ELY-keskus katsoo, että turvetuotantoalueen etäisyys kyseiseen AP-1 -alueeseen tulee olla vähintään 500 metriä, mieluiten enemmän. Samaa minimietäisyysvaatimusta tulee noudattaa myös muihin lähimpiin asuin ja vapaa-ajan kiinteistöihin ja etäisyysvaatimuksen tulee koskea myös auma-aluetta.

2) Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen katsoo, että vesienhoidon edellyttämän hyvän tilan saavuttaminen vaatii merkittävää panostusta Kyrönjoen vesiensuojeluun tulevina vuosina. Tilanteen parantamiseksi turvetuotantoalueilta tulevaa kuormitusta ei tulisi lisätä tämän päivän tasolta. Turvetuotanto vaikuttaa omalla osuudellaan vesistön rehevöitymiskehitykseen ja tuotantoalueilta tulevaa kuormitusta tulisi vähentää merkittävästi tämän päivän tasolta. Turvetuotantoalueen merkittävin vesistökuormitus syntyy yleensä ravinteista ja kiintoaineesta, joiden pitoisuudet kohoavat. Kuivatusvedet ovat myös happamia. Vesistövaikutukset kohdistuvat myös virtaamiin. Latvavesien pidätyskyky heikkenee, jolloin tulvista tulee runsasvetisempiä ja lyhytkestoisempia kuin luonnontilan aikaan. Eroosio joki- ja purouomissa lisääntyy ja kesän kuivan vähävetisen kauden pituus pitenee. Veden laadun ja elinympäristön muutokset voivat vaikuttaa kaloihin joko suoraan, niille tarjolla olevan ravinnon tai lisääntymisen kautta. Happamuuden sekä happi-, kiintoaine- ja ravinnepitoisuuksien muutokset voivat vähentää kalojen aktiivisuutta ja lisätä mädin ja poikasten kuolleisuutta. Kalojen ravintona toimivan pohjaeläimistön määrä, lajisto ja kokorakenne voivat muuttua haitallisesti. Kiintoainepitoisuus aiheuttaa veden samennusta ja pohjan liettymistä, mikä vähentää kutupohjia ja suojapaikkoja. Kalojen lisäksi vaikutukset voivat kohdistua rapuihin. Vaikutukset kohdistuvat myös kalastukseen. Seisovat pyydykset limoittuvat (rehevöityminen) ja likaantuvat (kiintoaine). Tämä vähentää pyydysten kalastavuutta ja saalista. Pyydysten puhdistamisesta aiheutuu lisätyötä. Kaloissa voi esiintyä myös makuvirheitä. Tietoisuus edellä mainituista haittatekijöistä ja vähemmän houkuttelevasta kalalajistosta voi vähentää kalastusta.

Valtioneuvoston periaatepäätöksessä soiden ja turvemaiden kestävästä ja vastuullisesta käytöstä ja suojelusta sanotaan, että soiden käytöstä aiheutuva haitallinen vesistökuormitus vähenee, kun soita merkittävästi muuttava toiminta kohdennetaan ojitetuille tai muuten luonnontilaltaan merkittävästi muuttuneille soille. Hankealueella ojittamatonta suota on vielä jäljellä 38,5 ha. Kalatalousryhmä katsoo, ottaen huomioon Kyrönjoen keskiosan nykyisen tilan, että hankealueen ojittamattomalle osalle ei tule myöntää lupaa. Ojittamattomien soiden ojittaminen johtaa virtaamien äärevöitymiseen ja haitallisten alivirtaamatilanteiden yleistymiseen. Uusien suoalueiden kuivattaminen vähentää valuma-alueen vesien pidätyskykyä tilanteessa jolloin vesivarastotilan kasvattaminen ja eroosion vähentäminen olisi tarpeen.

Toiminnalle ei tule myöntää aloittamislupaa muutoksenhausta huolimatta. Turvetuotantoalueen kuivattaminen ja käyttöönotto aiheuttaa kasvavan ainekuormituksen lisäksi todennäköisesti myös hapanta kuormitusta. Hakemuksen happamuuden torjuntasuunnitelman mukaisilla toimenpiteillä voidaan vähentää alueelta tulevaa happamuutta. On kuitenkin huomioitava, että happamuustorjunnasta on hyvin vähän käytännön kokemusta turvetuotantoalalla, eikä vielä ole riittävästi tietoa menetelmien soveltuvuudesta ja tehokkuudesta. Koska Kyrönjoki kärsii ajoittain pahoista happamuusongelmista erityisesti alajuoksulla, on hapanta kuormitusta vähennettävä joen vesistöalueella. Riittävän korkean pH-arvon varmistamiseksi on siten Halkonevan kuivatusvesien happamuutta seurattava riittävän usein. Luvansaajaa on veloitettava ryhtymään neutralointitoimenpiteisiin aina silloin kun pintavalutuskentältä lähtevän veden pH-arvo on alhaisempi kuin Kyrönjoen keskiosalla.

Luvan saajan on vuosittain maksettava 950 euron kalatalousmaksu Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle käytettäväksi kalakannoille ja kalastukselle aiheutuvien vahinkojen vähentämiseksi tarkoitettujen toimenpiteiden suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä toimenpiteiden tuloksellisuuden tarkkailuun. Kalatalousmaksulla kertyneet varat voidaan käyttää esimerkiksi hoitokalastukseen ja kalojen istutuksiin.

Luvansaajan on tarkkailtava kuivatusvesien vaikutuksia kalakantoihin ja kalastukseen Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla. Ehdotus tarkkailusuunnitelmaksi on toimitettava Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle kolmen kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Tarkkailu voidaan myös toteuttaa yhteistarkkailuna yhdessä alueen muiden tarkkailuvelvollisten kanssa.

3) **Seinäjoen kaupunki** vastustaa ympäristöluvan myöntämistä. Turvetuotantoalueeksi suunnitellun alueen kerrotaan olevan osittain hakijan hallussa. Kaupungin omistaman tilan Halkoneva 743-428-2-29 osalta kerrotaan, että kaupat on sovittu tehtäväksi myöhemmin. Ylistaron kunta on kauppakirjalla 14.8.2008 myynyt hakijalle ko. alueelta Ylistaron kunnan Tuuralan kylässä sijaitsevan Mäkinen-nimisen tilan RN:o 6:61. Kauppakirjaan ei ole kirjattu sitoumusta lisäalueiden myymisestä. Myöskään kaupan hyväksymistä koskevat kunnanhallituksen päätös 9.6.2008 § 168 ja val-

tuuston päätös 16.6.2008 § 53 eivät sisällä sitoumuksia lisäalueiden myymisen suhteen. Näin ollen tällä hetkellä ei ole perusteita sijoittaa suunnitelman mukaista tuotantoa ja turveauma tilan 2:29 alueelle, vaan hakijan tulee pitäytyä pelkästään niissä alueissa, jotka ovat hakijan hallinnassa.

Hankesuunnitelmassa sijaintia esitetään liitekartoilla, joista ei riittävän selvästi ilmene, mikä on turvetuotantoon tuleva alue, joka tulisi esittää selvemmällä rajauksella.

Hakemuksesta puuttuu yleiskaavoituksen ja asemakaavan tilanne. Yleiskaavan ja asemakaavan tilanne ja vaikutukset niihin tulee kuvata. Alue rajoittuu voimassa olevaan Halkosaaren – Kitinojan oikeusvaikutteiseen osayleiskaavaan, joka on hyväksytty valtuustossa 15.11.2010. Yleiskaavassa lähialueet on varattu asemakaavalla toteutettavaksi pientalovaltaisiksi asuntoalueiksi (AP-1). Etäisyyttä turvetuotantoalueen ja asuntoalueiksi varattujen alueiden väliin jää vain n. 150- 200 m, mikä on liian vähän haitallisiin vaikutuksiin nähden (pöly ja melu). Halkosaaren asuntoalue on nyt ja tulevaisuudessa merkittävä kaupungin asuntoalue. Tulevaisuuden rakentamiseen on varauduttu osoittamalla AP-1 alueita osayleiskaavassa asuntorakentamisen laajentumisalueiksi. Kaupunki on pyrkinyt täyttämään tavoitetta hankkimalla maa-alueita järjestelmällisesti omistukseensa, mikä jatkuu edelleen.

Lähistölle ulottuu myös Halkosaaren Säntin alueen asemakaava, jonka valtuusto on hyväksynyt 21.06.2004. Säntintien ja Kämpysaarentien varren alueet on kaavoitettu erillispientaloalueeksi. Etäisyys sinne on n. 600 metriä. Etäisyydet asutukseen tulee tarkistaa. Lähimmillään asutus on alueen koillis- ja kaakkoisosissa n. 300 m etäisyydellä.

Tuotanto kestää 25 vuotta, joten vaikutuksissa tulisi lähtökohtana käyttää oikeusvaikutteista osayleiskaavaa, jolla asutusta on sijoitettu huomattavasti lähemmäksi tuotantoaluetta kuin hakemus ja selvitykset antavat ymmärtää. Osayleiskaavan AP-1 alue (asuinalue, edellyttää asemakaavaa) on lähimmillään noin 150 metrin päässä tuotantoalueesta. Jotta melu, pöly ja liikennevaikutuksiin, tuotannon ja asutuksen välimatkaan sekä tuotantoalan rajaukseen voidaan ottaa kantaa, tarvitaan vaikutuksista selkeät ajantasaisiin tietoihin perustuvat selvitykset mahdollisine mallinnuksineen. Esillä olevien suunnitelmien itäinen osa turvetuotantoon suunnitellusta alueesta ei ole toteuttamiskelpoinen lähimmille asuinkiinteistöille ja osayleiskaavalla osoitetulle asutukselle aiheutuvien haittojen vuoksi.

Hakemuksen mukaiseen toimintaan ja toiminnan aloittamisluvan myöntämiseen suhtaudutaan kielteisesti, koska oikeusvaikutteisen yleiskaavan tavoitteiden ja sen toteutumiseen tähtäävän maanhankinnan näkökulmasta sekä tulevalle asutukselle ja jo asemakaavojen mukaan toteutuneille asuntoalueille kohdistuvien selvittämättömien tai haitallisten vaikutusten vuoksi uuden Halkonevan turvetuotantoalueen avaamista ei voida pitää perusteltuna.

4) **Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen** toteaa, että turvetuotantoalueiksi tulisi ensisijaisesti varata Valtioneuvoston valtakunnallisen alueidenkäyttötavoitteiden tarkistuksen (13.11.2008) mukaisesti nimenomaan jo ojitettuja tai muuten luonnontilaltaan merkittävästi muuttuneita soita ja käytöstä poistettuja suopeltoja.

Maakuntakaavassa Halkoneva kuuluu tt-2 merkinnällä Kyrönjoen valuma-alueeseen (42), jossa turvetuotannon suunnittelussa on huomioitava vesistövaikutukset siten, että kokonaiskuormitus pysyy nykyisellä tasolla. Hakemussuunnitelmassa on kerrottu Halkonevan tuotantovaiheen kiintoaine-, kokonaisfosfori- ja kokonaistypipikuormitus. Maakuntakaavan määräyksen noudattamista on vaikea arvioida ilman, että koko Kyrönjoen valuma-alueen suot ensimmäisistä kuntoonpanovaiheista alkaen ovat kuormitukseen mukana vertailussa. Vertailu tarvitaan pitemmälle aikavälille, jotta voidaan arvioida tulevia vaikutuksia ja seurata kokonaisvaltaisesti maakuntakaavassa annetun määräyksen toteutumista.

Turvekerrokset alueella ovat sen verran matalia, joten on oletettavaa, että ojitus ulottuu melko pian kivennäismaakerroksiin. Selvitykset, ojituksen estäminen happamien sulfaattimaiden alueella ja happamoitumisen estämistoimet tarvitaan osaksi suunnitelmaa.

Hakemuksessa vaikutukset on kerrottu olemassa olevaan asutukseen. Tuotanto kestää 25 vuotta, joten vaikutuksissa tulisi lähtökohtana käyttää oikeusvaikutteista osayleiskaavaa, jolla asutusta on sijoitettu huomattavasti lähemmäksi tuotantoaluetta kuin hakemus ja selvitykset antavat ymmärtää. Osayleiskaavan AP-1 alue (asuinalue, edellyttää asemakaavaa) on lähimmillään noin 100 metrin päässä tuotantoalueesta. Jotta melu, pöly ja liikennevaikutuksiin, tuotannon ja asutuksen välimatkaan sekä tuotantoalan rajaukseen voidaan ottaa kantaa, tarvitaan vaikutuksista selkeät ajantasaisiin tietoihin perustuvat selvitykset mahdollisine mallinnuksineen. Esillä olevien suunnitelmien itäinen osa turvetuotantoon suunnitellusta alueesta ei ole toteuttamiskelpoinen lähimmille asuinkiinteistöille ja osayleiskaavalla osoitetulle asutukselle aiheutuvien haittojen vuoksi.

Tuotantoalarajausta on tarpeen tarkentaa hallinnan mukaiseksi. Kaupunki omistaa tilan 2:29. Kaupungin alueelle on sijoitettu suunnitelmassa sekä tuotantoa että aumat. Suunnitelmat tulisi laatia vain hallinnassa oleville alueille.

Toiminta esitetyssä laajuudessa ja toiminnanaloittamispyyntö muutoksenhausta huolimatta ei ole perusteltua edellä todettujen asutukseen ja ympäristöön kohdistuvien selvittämättömien tai haitallisten vaikutusten vuoksi. Ojittamattoman suon valmistelu turvetuotantoon ei ole korjattavissa. Mikäli lupa myönnetään, voidaan siinä edellyttää vesiensuojelua edistävänä asiana vesiensuojelurakenteiden tekoa ennen tuotantoalueen ojitusta.

Jos lupa toiminnalle myönnetään, tulee luvassa edellyttää kaikkien vesien käsittelymenetelmien ja -rakenteiden tehokkuuden, kunnon ja toimivuuden säännöllistä seurantaa sekä niiden perusteella mahdollista kunnostusta.

Hakijan tulee huolehtia, että lupamääräykset tulevat urakoitsijoiden tietoon ja käytännössä noudatettaviksi.

Alueella on Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselta saadun tiedon mukaan vastikään toteutettu kuivatushanke. Turvetuotantoalueelta tuleva vesimäärä on mittava ja on syytä varmistaa että suon kuivatusvesistä ei aiheudu padotusta ja/tai tulvahaittaa, tuottaja osallistuu ojitussyhteisön kustannuksiin ja kuivatushankkeen mitoitus on riittävät tuotantoalueen valumavesille suurimpien sateidenkin aikana.

Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti tankkaus- käytössä olevat maanpäälliset öljy-, polttoaine- ja muut kemikaalisäiliöt tulee varustaa niin, että säiliön vapaa tyhjentyminen estyy. Ulkona sijaitsevat säiliöt tulee sijoittaa tiiviille alustalle ja irti maasta sekä maastollisesti siten, että mahdollisen vuotovahingon yhteydessä aine ei pääse ympäristöön. Vaihtoehtoisesti käytettävät säiliöt voivat olla 2-vaippaisia, jolloin tiivistä alustaa ei tarvita.

Mikäli vaarallisille jätteille, kuten romuakuille ja öljyisille jätteille, on tuotantoalueella järjestetty keräys, tulee alueella noudatettavien Lakeuden jätelautakunnan jätehuoltomääräysten mukaan vaarallisia jätteitä varten olla erillinen lukittava tai valvottu tila. Kutakin keräyspisteeseen toimitettavaa lajia varten tulee olla erillinen selvästi merkitty keräysväline.

Auma-alueiden säännöllisestä muovin keräämisestä tulee huolehtia, jotta muovia ei pääse leviämään ympäristöön.

Neva soveltuu GTK:n selvitysten mukaan sekä kasvu- että polttoturvetuotantoon. On toivottavaa, että kasvuturve nostetaan ympäristö- ja kuivikekäyttöön. Energiantuotantoon tulee ohjata vain energiasisällöltään siihen sopiva pitkälle maatunut turve.

5) **Metsähallitus** huomauttaa, että hakija ei ole huomannut, että kiinteistö 743-893-1-1 (49 ha) on Metsähallituksen Pohjanmaan luontopalvelujen taseessa ja kyseisen kiinteistön käyttötarkoitus on luonnonsuojelu.

Suunniteltu uusi tuotantoalue on osittain valuma-alueeltaan Metsähallituksen hallinnoiman kiinteistön yläpuolella. Metsähallituksen hallinnoiman kiinteistön suoalue on sadeveden ohella riippuvainen yläpuolisten vesien valunnasta alueelle. Näin ollen, mikäli Metsähallituksen hallinnoima kiinteistö eristetään turvetuotantosuunnitelman mukaisesti sen yläpuolisista suoalueista, tulee luonnonsuojeluun tarkoitettu alue kuivumaan merkittävästi. Myös ojien kaivamisella suoalueeseen tarkoitettua suon läheisyydessä on samankaltainen vaikutus, eli suon kuivuminen.

Toinen suoalueeseen tarkoitettua suoaluetta uhkaava tekijä on turvetuotannosta aiheutuva pölyhaitta. Valtion alueen suon suotyypit ovat inventointitietojen mukaisesti ombrotrofisia suotyyppejä, eli ne saavat lähes kokonaan ravinteensa sadeveden mukana. Mikäli turvetuotanto aloitetaan niin lähellä näitä kyseisiä suotyyppejä, että niille leviää turvepölyä (pölyn leviämistä)

syyden sisäpuolella), tulee suojelusuon luontainen ravinnetasapaino muuttamaan ravinnelaskeuman seurauksena.

Halkonevan suunnitellusta turvetuotannosta aiheutuva haitta suojeluun tarkoitetun suon luonnontilalle on niin merkittävä, että turvetuotanto kyseenalaistaa täysin alueen käyttötarkoituksen. Turvetuotannolle ei tule myöntää lupaa lupahakemuksessa esitetystä muodossa.

Muistutukset ja mielipiteet

6) **Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri** vastustaa ympäristöluvan myöntämistä ja huomauttaa, että hakemus on välttävästi laadittu ja joiltakin osin melko puutteellinen.

Kasvillisuusselvityksen yhteydessä nevalta oli löydetty oligotrofinen lyhytkorsiräme, joka on uhanalaisuusluokitukseltaan vaarantunut (VU). Lähes kaikki ojittamattoman alueet ovat em. suotyyppiä. Suolla on vetisiä alueita ja joitakin pieniä allikoita sekä kausikuivia allikoita.

Suolta tavataan linnustonselvityksessä esiintyvien lajien lisäksi myös riekkoa. Suon perhonselvityksen osalta ei ole mitään mainintaa, joten se lielee laatimatta.

Melu- ja pölyselvityksessä ei ole huomioitu millään tavoin tuulen suunnan vaikutusta äänen ja pölyn kulkeutumiseen. Tuotantoalueelta tuleva melu on epäsuotuisissa olosuhteissa varmasti enemmän kuin esitetyt arvot, toki raja-arvon ylitykset lienevät epätodennäköisiä jos toimitaan tavanomaisin työkonein ja menetelmin. Pölykulkeumat saattavat ulottua asutukseen saakka ja pitkällä aikavälillä koitua kiusalliseksi asumisviihtyvyyteen vaikuttavaksi haitaksi. Haetun toiminnan läheisyydessä (<1 km) on noin 14 asuinrakennusta sekä leirikeskus. Leirikeskus on Varrasjärven rannassa, jonne on matkaa turvetuotantoalueeksi suunnitellulta alueelta noin 500 m.

Kaivannaisjätteiden selvitystä ei ollut ainakaan käymässämme lupamateriaalissa mukana lainkaan, joten sen tekemisestä ei ole tarkempaa tietoa. Happamien sulfaattimaisen selvitystä ei ole laadittu vaan on tukeuduttu ainoastaan teoreettiseen esitykseen happamien sulfaattimaiden haittojen vähentämiskeinoista. Suon pohjamaalaji on kuitenkin mainittu olevan savi, joten on erittäin todennäköistä, että Halkonevan pohjamaa tulee olemaan tulevaisuudessa yksi Kyrönjoen happamuutta lisäävä tekijä turvetuotannon päätyttyä. Pohjamaan pH-selvitys olisi tullut olla laadittuna.

Alapuolisen ojan vedenlaatu on kerrottu olevan ravinteikasta, hapanta, tummahkoa, sekä rautapitoista. Hakemuksessa on esitetty vain keskiarvotietoja vedenlaadusta vähäisiin vedenlaatutietoihin perustuen. Hakija ei ilmeisimmin ole hankkinut alueen vesistöistä vedenlaatuseurantatietoja siinä määrin, että voitaisiin saada riittävä käsitys vedenlaadun nykytilasta eri vuoden aikoina ja tulevasta kuormituksesta. Suon ominaiskuormitusta ei muutenkaan tunneta tapauskohtaisesti, vaan kuormitus on laskettu yleisillä oletuksilla.

Kuormitustiedot ovat laskennallisia ja niiden luotettavuutta on jo yleisesti arvioitu vain suuntaa antavaksi. Ominaiskuormituslukujen käyttö ja teoreettiset laskentamallit mitä todennäköisimmin ovat hyvin kaukana todellisista kuormitusmääristä etenkin kiintoaineksen ja erityisesti humuskuormituksen osalta. Tämä ero korostuu nimenomaan suurien virtaamien aikana, jolloin suurin osa vuotuisesta kuormituksesta voi joutua vesistöön. Kuormituslaskelmien yhteydessä tulisi huomioida suon ja etenkin pintavalutuskentän rauta-fosfori -suhde, joka voi aiheuttaa pintavalutuskentän osalta voimakasta fosforin vapautumista hapettomissa olosuhteissa.

Kalaston osalta Kyrönjoki on merkittävä alueensa virkistyskalastuskohde, koska järviältaita on hyvin vähäisesti käytettävissä. Erityisesti maininnat alapuolisen vesistön istutetuista taimensaaliista edellyttäisivät lisäselvitysten tekoa kalaston ohella, koska nyt on tukeuduttu aikaisempaan selvitykseen.

Kyrönjoen COD-pitoisuus on nouseva pitkän aikavälin tilastojen mukaan, joka ei ole tavoiteltava suuntaus. Turvetuotanto lisää COD-kuormitusta, koska pintavalutuskenttä ei ole puhdistusmenetelmänä hyvä kemiallisen hapenkulutuksen poistamiseen.

Vesienkäsittelyn osalta ei ole otettu huomioon riittävässä määrin häiriötilanteita, joita tuntuu tulevan nykyisin vuosittain, jopa useampaankin kertaan rankkasateiden muodossa. Turveyrityksen on kyettävä pitämään kuormitus lupaehtojen mukaisena sääoloista riippumatta.

Pintavalutuskenttien pintakuorma on sadeaikoina jopa niin suuri, että miten kenttä voi puhdistaa vesiä riittävästi? Tavanomaista on, että täydellä teholla pumppuja käytettäessä puhdistuskentälle ajetaan laskennallisesti vuorokausitasolla jopa 1,5-2 m vesipatsasta vastaava vesimäärä, joka on siis noin 3x vuotuinen sademäärä.

Varrasjärven valuma-alueen koon tai virtaamien muutokset hankkeen seurauksena olisi tullut esittää selkeämmin. Vähävetinen ja pienen valuma-alueen omaava Varrasjärvi tulisi muuttumaan jo vähäisistäkin valuma-alueen muutoksista tai vedenlaadun muututtua.

Halkonevalla on pieniä allikoita, osa kausikuivia ja osa läpi vuoden vetisiä. Suon pohjoisosa on etenkin kosteaa. Kaikki pienet vesistöä vähäisemmät lammet ovat vesilain 17a mukaisia, joiden tilan muuttaminen vaatii vesilain mukaisen poikkeusluvan.

Vesienjohtamisreitin osalta ei ole esitetty haetun vesienlaskulupaa toisen maalla kulkevien ojien kautta.

Hakemuksessa on päätöksenteon kannalta nähdäksemme sellaisia merkittäviä puutteita ja esitetyiltä osin sellaisia edellä esitettyjä haittavaikutuksia, että hankkeelle ei voida antaa myöntävää lupaa.

7) **Kyrönjoen kalastusalue** vaatii ensisijaisesti, että hakemus hylätään kaikilta osin. Toissijaisesti kalastusalue vaatii, lupa myönnetään seuraavin ehdoin:

-Kuivatusvesiä ei saa missään tuotannon vaiheessa ohjata vähäisessä-kään määrin läheiseen Varrasjärveen.

-Kaloille ja kalastukselle sekä ravuille aiheutuvien haittojen minimoimiseksi on tuotantoalueella käytettävä parasta käyttökelpoista puhdistustekniikkaa. Erityistä huomiota on kiinnitettävä kuivatusvesien kiintoainepitoisuuden alentamiseen ja kiintoaineen pääsyn estämiseen alapuolisiin vesistöihin.

-Laskeutusallas ja pintavalutuskentät tulee mitoittaa varmasti riittävän suuriksi niin, että ne kestävät myös ennalta arvaamattomat tulvahuiput. Laskeutusaltaiden ja lietetaskujen säännönmukainen tyhjennys (vähintään kahdesti tuotantokauden aikana ja muutenkin tarpeen vaatiessa) tulee toteuttaa vähäisen virtaaman aikaan ja siten, että niiden tyhjennysten yhteydessä ei aiheudu haittaa alapuolisille vesistöille esim. runsaan kiintoainekuormituksen muodossa.

-Luvansaajalle on määrättävä tarkkailuvelvoite koskien tuotantoalueen laskeutusveden vedenlaadun seurantaan eri vuodenaikoina tehtävin pistokokein koko turvetuotantoprosessin ajan vähintään kuusi kertaa vuodessa. Näytteenottojen ajankohdassa tulee huomioida erityisesti tulvahuiput. Tarkkailun tuloksista on lähetettävä raportti vuosittain myös Kyrönjoen kalastusalueelle.

-Luvansaaja on veloitettava osallistumaan Kyrönjoen kalataloudelliseen yhteistarkkailuun, jonka tuloksista on tiedotettava Kyrönjoen kalastusalueelle.

- Luvansaajalle on määrättävä vähintään 1 500 euron suuruinen vuosittainen kalatalousmaksu, jolla kompensoidaan Halkonevan turvetuotantoalueelta tulevien kuivatusvesien Kyrönjoen kalastolle ja kalastukselle aiheuttamaa haittaa. Kalatalousmaksua määrättäessä tulee soveltuvin osin ottaa huomioon mm. Kyrönjoen kalataloudellisen yhteistarkkailujen ja kalastustiedustelujen tulokset.

Kyrönjoen vesistöalueen vesienhoidon toimenpideohjelmassa vesienhoidon riskikohteita todetaan olevan Kyrönjoen keski- ja alaosa. Rehevyys ja kiintoainepäästöt heikentävät oleellisesti Kyrönjoen tilaa. Hyvän ekologisen tilan saavuttamiseksi Kyrönjoen valuma-alueella on toimenpideohjelmassa yksiselitteisesti esitetty Kyrönjoen osalta, että vesistön ravinne- ja kiintoainepitoisuus tulee saada selkeästi alemmaksi. Uusien osittain ojitettujen turvesoiden käyttöön ottaminen ei edistä tämän tavoitteen saavuttamista. Turvetuotannosta aiheutuvaa kuormitusta tulee lisäksi tarkastella laajemmasti kuin vain yhden suon kannalta; Kyrönjoen valuma-alueella turvetuotannossa on noin 8 700 ha (2007).

Kyrönjoen kalataloudellinen merkitys vähävetisellä Etelä-Pohjanmaalla on huomattava. Kyrönjoen kalastoa hoidetaan aktiivisesti eri toimijoiden voimin; Ilmajoen ja Kurikan kalastusseurat ovat istuttaneet vuosina 2009–2012 1-kesäisiä kuhanpoikasia Kyrönjokeen hallinnoimilleen alueille pyrkiessään hoitamaan alueen kalakantoja ja lisäämään Kyrönjoen kiinnostavuutta kalastuskohteena. Myös Ylistaron, Isonkyrön ja Vähänkyrön kalastusseurat istuttavat vuosittain huomattavia määriä mm. pyyntikokoisia kirjo-

lohia Kyrönjokeen. Lisäksi Pohjanmaan ELY-keskuksen kalatalousryhmä on viime vuosina istuttanut vuosittain valtion varoilla kymmeniätuhansia erikäisiä meritaimenen, merilohen ja ankeriaan poikasia Kyrönjokeen. Kyrönjokeen suhtaudutaan tänä päivänä suuremmalla kiinnostuksella kuin aiemmin ja sen tilan ja kalakantojen kohentamiseksi tehdään merkittäviä toimenpiteitä, niin talkoovoimin kuin viranomaistasolla. Näin ollen kaikki ylimääräinen ja haitallinen turvetuotantoalueilta tuleva kuormitus (ravinteet, humus, kiintoaines) vaikuttaa haitallisesti kalojen menestymiseen ja erityisesti kalojen herkkään mäti- ja poikasvaiheeseen sekä siten koko kalataloudellisesti merkittävän Kyrönjoen kalastoon ja kalasaaliiseen ja kalojen luontaiseen lisääntymiseen. Kuormituksesta aiheutuu myös pyydysten liimoittumista ja siten pyyntitehon laskua.

Parhainta mahdollista vesiensuojelutekniikkaa käytettäessäkään ei toiminnan luonteesta johtuen voida välttää vesiä kuormittavilta päästöiltä. Ilmastollisten ääri-ilmiöiden (mm. rankkasateet, tulvat) yleistyessä turvetuotantoalueilta tulevien kuormituspiikkien määrä tulee jatkossa kasvamaan. Tästäkin syystä kalatalousmaksun määrääminen vääjäämättömien kalataloudellisten haittojen kompensointiin on välttämätöntä.

8) **Halkosaaren kyläyhdistys** vastustaa ympäristöluvan myöntämistä ja turvetuotannon aloittamista Seinäjoen Halkonevalla, koska alueen kasvu ja kehitys loppuu turvetuotannon myötä. Alueella on yleiskaava, jonka mukaan tuotantoalueen rajan ja pientalovaltaisen asuntoalueen (AP-1) rajan välinen alue on vain n. 200 m. Tuotantoalue sijaitsee liian lähellä taajama-aluetta, aiheuttaen merkittäviä pöly- ja meluhaittoja, koska lähimpien talojen ja tuotantoalueen välinen alue on avointa peltoa ja hakattua metsää. Tästä johtuen myös alueen kiinteistöjen arvo alenee.

Maastopalon syttyessä koko kylä vaarantuu tulesta ja savusta johtuen. Tuulen suunta on useimmiten Halkosaaressa suoraan suunnitellulta tuotantoalueelta päin. Tämä lisää pöly- ja meluhaittojen vaikutusta. Rekkaliikenne lisääntyy lapsirikkaan kylän alueella. EPV Bioturve oy:llä on samalla suunnalla muitakin hankkeita ja näiden tuotantoalueidenkuljetusreitit kulkevat kylän läpi Kitinojantietä pitkin. (Hangasneva 310 ha, Voitonneva 104 ha, Halkoneva 118 ha) Kylän pyörätie koululta loppuu n. 1 km:n päähän Uitontien risteykseen. Koululaisia kulkee myös Miiluahteen asuntoalueelta, jolloin lapset joutuvat kulkemaan n. 2 km ilman pyörätietä. Jokainen voi kuvitella millaisen vaaran lisääntyvä rekkaliikenne aiheuttaa talvisaikaan, kun yksin Halkonevalta tulee 8-10 kuormaa vuorokaudessa. Kolarialtis Halkosaari-Munakka risteys Vaasantiellä (Valtatie 18) ruuhkautuu entisestään.

Suunnitellulla tuotantoalueella on merkittävää virkistyskäyttöä alueen asukkaille, kuten marjastus, retkeily, metsästys ja hiihto. Hangasnevalle oli vireillä hanke pitkospuureitistä. Tämä kuitenkin kariutui EPV Bioturpeen kieltoon. Alueen vieressä on luonnontilainen ojittamaton suo, jolla on paljon luontoarvoa. Alueella on monipuolinen eläimistö. Alue on merkittävä eläinten lisääntymiselle. Alueella viihtyvät mm kurki, teeri, metso, riekko, sorsa, hirvi, metsäkauris, valkohäntäpeura, kettu, ilves, supikoira ja ahma. Muistutuksen liitteenä on kuvia alueella sijaitsevista riistakameroista. Kol-

me turvetuotantoaluetta (Halkoneva, Voitonneva ja Hangasneva) näin pienelle alueelle on ehdottomasti liikaa, etenkin kun ajot kulkevat kylän poikki. Lähialueilta löytyy varmasti turvetuotantoon soveltuvia soita, jotka sijaintinsa puolesta eivät aiheuta asukkaille haitta- ja vaaratekijöitä.

9) **A** (Saari 743-428-1-15 ja Välimaa 743-428-7-2) vastustaa ympäristöluvan myöntämistä ja toiminnan aloittamista, sillä turvetuotantoalue rajoittuu liian lähelle alueella olevaa yleiskaavaa ja pientaloasuinalueita josta johtuen alueen kasvu ja vetovoima loppuu. Lisäksi kiinteistöjen arvo ja kysyntä alenee. Tuotantoalueen vedet johdetaan alueen pelto-ojaan josta johtuen alapuolisten peltujen viljely hankaloituu. Ojaa ei ole ruopattu. Toiminnasta aiheutuu pöly- ja meluhaittoja, koska asutuksen ja alueen välissä on pääosin peltoa tai lähes puutonta suota. Toiminta aiheuttaa palovaaran ja paljon sattuessa savu voi johtaa koko kylän evakoimiseen. Osa alueesta ja alueen vieressä on luonnontilaista ojittamatonta suota (valtionmaa rek no.743-893-1-1). Alueen virkistyskäyttö, metsästys, marjastus (lakka, karpalo) sekä kyläyhdistyksen ylläpitämä hiihtolatu talvisin loppuu kokonaan. Kyläyhdistyksen pitköspuu hanke päättyi Bioturve oy:n kieltoon. Alueella on merkittävä kanalintujen soidinalue sekä hanhien, kurkien ja joutsenten levähdysalue.

10) **B ja C** (Lehtisaari 743-428-1-32) vastustavat luvan myöntämistä. Muistuttajien omakotitalo sijaitsee noin 460 m kaakkoon suunnitellusta tuotantoalueesta. Turvetuotannosta aiheutuvat pöly- ja meluhaitat huolettavat. Talon pihalta on suora näköyhteys alueelle, joten haitat olisivat varmasti suuret. Turvetuotantoalueen ja muistuttajien asuintalon välissä ei juurikaan ole puustoa, joten esim. pyykkien kuivatus ulkona ei onnistuisi turvepölyn vuoksi. Myöskin asumisviihtyisyys kärsisi turvetuotantoalueesta.

Lisäksi turvetuotanto aiheuttaa suuren vaaran tulipalosta, joka sopivalla tuulella aiheuttaisi koko Halkosaaren kylälle savuhaittoja. Ja muistuttajien talo olisi ensimmäisenä vaarassa palaa tulipalon levitessä.

Toinen muistuttajista on ilmoittanut käyvänsä jatkuvassa yötyössä, jossa riittävä unen saanti on erityisen tärkeää ja meluhaitat eivät varmasti ainaakaan auta asiaa. Hanke toteutuessaan varmasti aiheuttaisi kiinteistön ja tontin arvon tuntuvan alenemisen, koska kukaan ei varmasti halua turvetuotantoa naapurikseen.

Lisäksi luonnon näkökulmasta on otettava huomioon, että suunnitellusta alueesta ainakin eteläisin osa sijaitsee ojittamattomalla luonnontilaisella suolla. Turvetuotantoalue peittäisi alleen Halkonevan, jolloin virkistyskäyttö (samoilu, marjastus, metsästys jne.) nevalle loppuisi.

11) **D** (Sepänvainio RN:o 743-425-0021-0181-B) vastustaa ympäristöluvan myöntämistä, sillä Halkosaari - Kitinoja alue on yksi kasvavista ja kehittyvistä asuinalueista Seinäjoella. Halkosaari on erittäin haluttua omakotitalorakentamiseen kaavoitettua aluetta, josta kaupunki on juuri ostanut lisämaata (Uitontien eteläpuolelta). Lisäksi Halkosaari on ns. kasvun kehällä, tukien Seinäjoen laajenemista länteen. Turvetuotantoalue tulisi aivan liian

lähelle asuntoaluetta aiheuttaen asukkaille pöly-, melu- ja liikennehaittoja. Lisäksi kaupungin kaavoittamat uudet tontit jäisivät myymättä. Toteutessaan tämä hanke aiheuttaisi korvaamatonta vahinkoa lähialueen asukkaille kiinteistöjen arvonalenemisen muodossa.

Etelä-Pohjanmaalla riittää nevaa ja lääniä harjoittaa turvetuotantoa. Tätä sinällään arvokasta elinkeinoa ei kuitenkaan tule tuoda liian lähelle viihtyisää lapsiperheiden suosimaa asuinalueita.

12) **E** (Uitto RN:o 743-428-1-9, Pesu RN:o 743-428-7-1, Takauitto RN:o 145-428-1-18 ja Pesu RN:o 743-440-8-54) vastustaa ympäristöluvan myöntämistä. On huomioitava, että Halkoneva sijaitsee Halkosaaren voimakkaasti laajentuvan asuntoalueen välittömässä läheisyydessä ja turvetuotannon mahdollinen aloitus ei täytä lain eräistä naapurussuhteista 17 §:n 1 momentin vaatimuksia vaan aiheuttaa kohtuutonta haittaa ja rasitusta sekä kiinteistöille arvon laskuna, että asukkaille pölyn, melun ja terveyshaittojen muodossa.

Koska alueen asukkaat ovat valinneet asuinpaikakseen maaseututaajaman, ilman puhtaudelle ja pintavalutuskentiltä ympäristöön valuville kuivatusvesille on asetettava tämän mukaiset vaatimukset. Turvepöly aiheuttaa viihtyvyyshaittoja tuotantoalueen ympäristössä jo huomattavan pieninä pitoisuuksina. Lyhytkestoinenkin pölylaskeuma koetaan selvästi liikaavana ja asumisviihtyvyyttä alentavana. Rasituksen voimakkuutta arvioitaessa on huomattava, että turvetuotanto on aktiivisinta kesällä ja varsinkin kauniina poutapäivinä, jolloin ihmiset ovat paljon ulkosalla pihillaan ja lähiympäristössään. Turpeenoton on suunniteltu kestävän noin 20–30 vuotta, mikä on kohtuuton aika Halkonevan naapurustossa olevan alueen asukkaille.

Mahdollinen toiminnan alkaminen rajoittaisi alueen asukkaiden jokamiesoikeuden mukaista käyttöä ulkoiluun ja retkeilyyn sekä asukkaat menettäisivät lähivirkistysalueen. Turvepölylaskeumat lähitöillä oleville metsille pilaisivat alueen runsaat marja- ja sienestysalueet. Asukkailla on ollut halua käyttää Halkonevaa virkistysalueena jo aiemmin, alueelle on ollut suunnitelmassa mm. pitkospuu-reitti, joka kaatui EPV Bioturve Oy:n vastustukseen. Talvisin alueella on ollut kauniissa maisemissa hyvät hiihtoreitit.

Ilmatieteenlaitoksen suorittamien tutkimuksien mukaan ilmastonmuutos aiheuttaa länsituulten yleistymistä tulevaisuudessa, joka taas lisää pölyn kulkeutumista alueen itä- ja kaakkoispuolella sijaitsevalle asuntoalueelle. Lupa-ajan ollessa 20–30 vuotta, tulee ko. muutokset huomioida lupaa myönnettäessä, koska turpeennostoalueen läheiseen taajaman kohdistuvat pöly- ja pienhiukkaspitoisuudet tulevat lisääntymään lupakauden aikana.

Turvepalo olisi todellinen riski ympäröivälle asutukselle. Luvanhakija on veloitettava toimittamaan ennen luvan myöntämistä yksityiskohtainen palo- ja pelastusviranomaisen hyväksymä riskinarviointi ja suunnitelma onnettomuuksien estämiseksi, paloalueen rajaamiseksi sekä läheisen asutuksen evakuoimiseksi ja omaisuuden turvaamiseksi.

Lisäksi toiminnan harjoittajalta on vaadittava riittävät takuut/ vakuudet mahdollisten ympäristölle aiheutuvien vahinkojen korvaamiseksi. Paloturvallisuuden lisäämiseksi on ennen luvan myöntämistä vaadittava toiminnanharjoittajalta suunnitelma polttoaineenjakelesta ja ongelmajätteiden sijoittamisesta nostoalueelle siten, että ne sijaitsevat mahdollisimman kaukana asutuksesta ja että nesteille on asianmukaiset valuma-altaat. Polttoaineenjakele on veloitettava hoitamaan kiinteästä jakelupisteestä, ei siirreltävästä pienemmistä säiliöistä. Toiminnan harjoittaja on veloitettava myös kouluttamaan riittävästi omaa henkilökuntaansa palontorjuntaan ja sammutustoimintaan sekä hankkimaan tuotantoalueelle jatkuvasti toimintavalmiudessa olevaa sammutuskalustoa.

Ympäristölupahakemuksessa EPV Bioturve Oy hakee turpeenostolupaa Halkonevalla myös sellaisille alueille, jotka ovat luonnontilassa ja rajoittuvat luonnontilaiseen suoalueeseen. Valtioneuvoston 30.8.2012 tekemän periaatepäätöksen perusteella soita merkittävästi muuttava uusi maankäyttö ja sen valmistelu kohdennetaan ojitetuille tai luonnontilaltaan muuten merkittävästi muuttuneille soille, jolloin vähennetään haittavaikutuksia luonnon monimuotoisuudelle sekä vesistölle. Turpeenostoon käytettävä alue on rajattava mahdollisesti myönnettävissä luvissa jo ojitetulle alueelle ja luonnontilassa olevat osat on säilytettävä ennallaan. Luvassa haetun alan turvetuotantoon ottaminen kuivattaisi myös viimeiset luonnontilaiset lampareet suon pohjoisosassa.

Ympäristölupa hakemuksessa on käsitelty vaikutuksia linnustoon hyvin suppeasti ja puutteellisin pohjatiedoin. Hakemuksessa puhutaan ainoastaan kevätmuutosta, syysmuutto on jätetty kokonaan pois. Kevään havainnot perustuvat toukokuun lopun ja kesäkuun lopun havaintoihin. Alue on lintujen kevät- ja syysmuuton aikainen levähdys- ja ruokailualue. Ainakin kurjet ja joutsenet käyttävät suota levähdysalueenaan. Näiden lajien muutto on kuitenkin paljon aikaisemmin keväällä, joten todellisen kuvan saaminen alueen merkityksestä linnustolle vaatisi laajempaa pohjatyötä kuin mitä luvanhakija esittää.

Vaikutukset liikenneturvallisuuteen ovat ympäristölupahakemuksessa huonosti selvitetty. Hakemuksesta ei myöskään selviä kuljetuksiin käytettävät reitit.

Liikennettä ei tule sallia miltään osin Halkosaari - Kitinoja välistä tietä nro 7033 pitkin. Tie on kapea ja kulkee Halkosaaren taajaman läpi. Kuljetukset ajoittuvat talvikauteen, jolloin koulun alueen koululaiset ovat vaarassa koulumatkalla. Kevyenliikenteenväylää ei ole käytettävissä tien nro 7033 varrella kuin osittain. Tienkäyttöoikeudet ja mahdolliset korvaukset pitää vaatia sovituksi tienhoitokuntien kanssa ennen luvan mahdollista myöntämistä. Halkonevan ja Voitonnevan kohdasta menee Tien nro 18 ylittävät hirvien käyttämät reitit itä – länsi suunnassa. Tiellä 18 on hirvivaara merkintä tällä alueella. Hirvien nykyisten kulkureittien katkaiseminen turvetuotantoalueilla tulee muuttamaan niiden reittejä ja aiheuttamaan kasvavia riskejä niin tienkäyttäjille kuin eläimille.

Mikäli lupa myönnetään, on aluetta ympäröivät yksityisten omistamat maapohjaltaan rakennuskelpoiset maa-alueet huomioita määriteltäessä 500 m suojaetäisyyttä tuotantoalueeseen. Näitä alueita on käsiteltävä lupamenettelyssä kuten jo rakennettuja alueita. Lisäksi tuotantoalueen rajoja määriteltäessä on huomioitava Halkosaari - Kitinoja alueen yleiskaava.

Mikäli lupa myönnetään, on asutuksen läheisyydestä johtuen pöly- ja meluhaittoja pyrittävä vähentämään. Tuotantoalueen sarat on luvan hakijan ojitussuunnitelmasta poiketen suunnattava poikittain asutukseen nähden pölyhaittojen vähentämiseksi. Tällä menettelyllä pystytään muodostamaan myös alueen paloturvallisuutta parantava palokatko. Kuormauksesta aiheutuvien pöly- ja meluhaittojen vähentämiseksi aumat on sijoitettava tuotantoalueella mahdollisimman kauas asutuksesta. Lapsirikkaan asuinalueen asuinviihtyvyyden turvaamiseksi tuotanto on ajoitettava 7-22 väliselle ajalle, koska tuotantoalue sijaitsee äänen etenemiselle suotuisassa alavassa maastossa. Asutuksen läheisyydestä johtuen on tarpeen mitata valitsevia sääoloja turvekentälle asennettavalla tallentavalla sääasemalla mitaustiedon mahdollisia myöhempiä tarpeita, esim. havaittujen haittojen selvittämistä varten. Luvanhakijan on muodostettava tuotantoalueen asutuksen puolelle hallitsemalleen maa-alueelle metsäinen suojavyöhyke pölyhaittojen vähentämiseksi. Pölyä aiheuttavat toimenpiteen on keskeytettävä asutuksen läheisillä tuotantolohkoilla, kun tuuli on asutusta kohti.

Mikäli toiminnalle myönnetään lupa, muistuttaja pidättää oikeuden vaatia korvauksia aiheutuvista haitoista, sekä vaatii luvan saajan osallistumaan jo olemassa olevien peltojen sekä metsien ojituksen kunnostukseen siltä osin, kun kunnostustarve johtuu turvetuotantoalueen kuivatusvesien johtamisesta.

Lisäksi muistuttaja vaatii oikeuden hakea korvauksia vahingoista, joita ei nyt ole ennakoitu aiheutuvan ympäristösuojelulain 72 §:ssä säädettyssä järjestyksessä.

13) **Halko-ojan sivuhaarojen kuivatusyhtymä** huomauttaa, että Halko-ojan ja sivuhaarojen perkaus on suoritettu pääosin syksyn 2012 ja talven 2013 aikana. Suunnitelman mukaisen hankealueen kuivatusvedet johdetaan pelto-ojien kautta juuri perattuun Halko-ojaan ja mahdollisesti sen myös perattuihin sivuhaaroihin.

Alueen kuivatusvedet on käsiteltävä siten, että niiden mukana ei kulkeudu juuri maanomistajien ja valtion varoin perattuihin ojiin kiinto-, ym. aineita, joka mahdollisesti aiheuttaisi ojien tukkeutumista sekä uutta perkaustarvetta. Jos tuotantoalueelta kuitenkin kulkeutuu ojiin kiintoaineita, joka aiheuttaisi perkaustarvetta on perkaus suoritettava turvetuotantoalueen toimijan kustannuksella.

14) **Maatalousyhtymä Ylinen ja pojat** (Alavarvi 145-429-2-11) huomauttaa, että turvetuotantoalueelta johdetaan kuivatusvedet pelto-ojia myöden Munakan pumppaamon kautta Kyrönjokeen. Alueella on toteutettu vastikään mittava kuivatushanke. Turvetuotantoalueelta tuleva vesimäärä on

huomattavan suuri ja muistuttajat vaativat, että turvetuottaja osallistuu ojitusyhtiön kustannuksiin ja vastaa siitä, että suon kuivatuksesta ei aiheudu padotusta ja tulvahaittaa. Laskuojat, joista vesi johdetaan pumppaamalla Kyrönjokeen käyttäytyvät eri tavalla, kuin vapaasti jokeen laskevat ojastot. Määrättyinä aikoina ojastoissa on korkeampi vesimäärä. Tämä aiheuttaa herkemmin ojiin turpeesta tulevia patoja. Hakijan tulee huolehtia, ettei näitä haittoja ilmene, eikä viljelyksille aiheudu muutenkaan vahinkoa.

15) **F** (Malkasaari 743-441-5-18) huomauttaa, että asianomaisen asuin-kiinteistöön kuuluu myös maatalon/maatalouden tuotanto- ja varastorakennus. Kyseisessä rakennuksessa on harjoitettu maatalouden karjataloutta ja varastointia, ja siten ollut karja- ja maatalouden välittömässä käytössä. Karjatalousrakennus on nyt karjan käytön osalta keskeytyksissä, mutta rakennus on varastokäytössä tällä hetkellä. Rakennus, joka on myös karttaan merkittynä, mutta ei huomioituna/merkittynä siten kuin asuinrakennukset, kuuluu mukaan samaan kategoriaan kuin saman kiinteistön asuinrakennus 620 metrin etäisyydellä esitetystä turpeennostoalueesta. Karjatalousrakennus (merkittynä karttaan) on huomioitava toimivaksi ja käytössä olevaksi maatalouskiinteistöksi jatkossakin samanlaisella karttamerkinnällä kuin nyt on tehty asuin-kiinteistöjen kohdalla.

Hakemuksen muutos, täydennys ja hakijan vastine

Hakija on 17.9.2013 aluehallintovirastoon saapuneessa vastineessaan rajannut tuotantosuunnitelmaa siten, että etäisyys tuotantoalueelta AP-1 alueelle on vähintään 700 m ja tuotantoalueiden ja aumojen etäisyys asuin- ja vapaa-ajanrakennuksiin on vähintään 500 m. Hakija arvioi, että rajaamisella varmistetaan, että melutason 40 dB ylitystä ei ole odotettavissa. Lisäksi hakija on varannut hallitsemilleen asutuksen ja tuotantoalueen välisille alueille suojavyöhykkeitä pöly- ja meluhaitan estämiseksi. Suojavyöhykkeet säilytetään nykyisessä tilassaan ja niille ei sijoiteta turvetuotanto- tai siihen liittyvää toimintaa. Suunnitelman muutoksen seurauksena tuotantoalueen pinta-ala pienenee alkuperäisestä 117,9 hehtaarista 85,1 hehtaariin. Muutoksen jälkeen pintavalutuskentän osuus valuma-alueestaan on noin 6,6 %.

Hakija on täydentänyt hakemustaan perhosselvityksellä. Selvityksessä havaittiin Halkonevalla yhteensä yli 100 eri perhoslajia ja saaliiksi saatiin yhteensä yli 1000 perhosyksilöä. Uhanalaisluettelossa (Punainenkirja 2010) mainituista perhoslajeista Halkonevalta löydettiin erittäin uhanalainen suovenhokas (1 yksilö) ja silmälläpidettävä muurainhopeatäplä (muutama yksilö). Molemmat lajit ovat erittäin vahvasti sidoksissa suo-ympäristöön. Halkonevalla ei havaittu alueellisesti uhanalaisiksi luokiteltuja, EU:n luontodirektiivin mukaan suojeltuja tai Suomen luonnonsuojelulain ja asetuksen nojalla rauhoitettuja perhoslajeja.

Hakija toteaa **Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen** lausuntoon, että Kyrönjoen veden fosforipitoisuuden laskeva suunta ja kuormituksen vähentäminen on otettu hankkeessa huomioon suunnittelemalla vesiensuojelu-

rakenteet vesienhoidon toimenpideohjelman vaatimusten mukaisesti. Turvetuotannon kuormitusosuus Kyrönjoella on pienintä luokkaa kaikista luokitelluista kuormittajista. Humuskuormitusta tapahtuu kaikilta humuspohjaisilta maa-alueilta. Hanke käsittää hyvin pienen osan Kyrönjoen laajasta (4923 km²) valuma-alueesta, jolla on runsaasti turvepohjaista peltoa ja ojittettuja suo- ja metsäalueita. Suo- ja metsäalueilta ja turvepohjaisilta pelto-alueilta purkautuvien vesien luonteeseen kuuluu humuskuormitus. Kyrönjoen valuma-alueesta on peltoa vajaa kolmannes ja suota noin viidennes. Ottaen huomioon hankkeen pinta-alan sekä Kyrönjoen laajan valuma-alueen ja maankäytön valuma-alueella voidaan arvioida, että hankkeen aiheuttama COD-kuormitus ja kuormituksen vaikutus on vähäinen.

Hakija on varautunut lausunnossa mainittuihin hankealueen happamiin pohjamaihin laatimalla happamuuden torjuntasuunnitelman. Hakijasta alueen jälkikäyttöä voidaan selvittää lupamääräysten tarkistamisvaiheessa. Alueen jälkikäyttömuotona tulee olla myös maa- tai metsätalous. Maatalouskäytössä kuivatus voidaan järjestää säätösalaajituksen avulla. Metsätaloukskäytön kannalta alueella on tuotannon loputtua toimiva kuivatusojasto.

Munakan pumppaamon valuma-alue on 1855 ha. Turvetuotanto ei sinänsä lisää suoalueelta tulevaa vesimäärää lukuun ottamatta lyhyttä tuotantoalueen kuntoonpanovaiheen tyhjennysvalumaa. Hankkeen tuotantoalasta 50 ha on ohjattu Munakan pumppaamon suuntaan aikaisemmin itään suuntautuneen laskureitin sijaan. Muutos lisää Munakan pumppaamon valuma-alueetta vähäisessä (2,5 %) määrin.

Lausunnossa todetaan pintavalutuskentän pinta-alan olevan suositusten mukainen ja kenttäalueen olevan sopiva kuivatusvesien käsittelyyn. Hakija toteaa, että suunnitelmamuutoksen jälkeen pintavalutuskentän ala suhteessa kentän valuma-alueeseen on kasvanut. Pintavalutuskentän ala on suunnitelmamuutoksen jälkeen 5,9 % pintavalutuskentän valuma-alueesta ja 6,6 % tuotantoalueesta.

Tarkkailua koskeviin vaatimuksiin hakija toteaa, että kunnostusajan tarkkailuun voidaan lisätä pintavalutuskentän yläpuolinen tarkkailupiste. Näytteenottoajankohtiin hakija esittää lisättäväksi tavoite ottaa kuormitusnäytteistä 1-2 ylivirtaamatilanteessa. Raskasmetallien määrittämisen hakija esittää tehtäväksi kaksi kertaa, kun pH on alle 5,5. Jos pitoisuudet ovat alle ympäristölaatu normin, määrittämiä ei ole tarve jatkaa. Hakijalla ei ole huomauttamista vaatimukseen jokavuotisesta kuormitus- ja vesistö tarkkailusta kunnostusvaiheessa. Tuotantovaiheen osalta hakija esittää tuotantovaiheen alussa tehtäväksi kuormitus- ja vesistö tarkkailua 2 vuotta sekä ennen lupamääräysten tarkistamista 1-2 vuotta. Muulloin Halkonevan kuormitus esitetään laskettavaksi Vaskiluodon Voima Oy:n ja EPV Bioturve Oy:n Etelä-Pohjanmaan alueella olevien soiden mittaustulosten perusteella. Em. yhtiöillä on soita, joilla on jokavuotinen kuormitustarkkailu tai soita, joilla tehdään kuormitustarkkailua. Mm. Vähänevan turvetuotantoalueelle on määrätty ympäristöluvassa jatkuvatoiminen virtaaman mittaus ja laaja ympärivuotinen vuotuinen päästötarkkailu ja vesistö tarkkailu. Turvetuotanto-alueilta tulevat virtaamat ja kuormitukset ovat vähäisiä verrattuna alapuolis-

ten vesistöjen virtaamiin ja kokonaiskuormituksiin. Tarkkailussa virtaama-huiput saadaan kiinni jatkuvatoimisella virtaamanmittauksella ja siihen liitettyllä huippuvirtaama hälytyksillä ja huippuvirtaamaan ajoitetuilla näytteenotoilla. Vähänevan ja hakijan muiden tuotantosoiden (mm. Iso-Kerusneva) tarkkailutulokset ovat hyödynnettävissä muiden soiden myös Halkonevan kuormituksen seurannassa. Hakijasta ei ole taloudellisessakin mielessä mitenkään tarkoituksenmukaista tarkkailla joka suota joka vuosi. Taustatiedoksi todettakoon, että esim. Vähänevan tarkkailukustannukset ovat 20 vuoden aikana 320 000 euroa.

Lausunnossa tuodaan esille, että Halkonevan pohjoisosassa on puolenkymmentä kausikuivaa rimpeä, joista yhdessä pienessä (noin 5 x 10 m) alikossa oli vettä myös myöhemmin kesällä. Hakijasta kyseessä on pieni matala sadevesikeräymä noin 90 m päässä ojitusalueen reunasta.

Hankkeen työt, myös lausunnossa mainittu suon pinnan muokkaus (jyrskintä), voidaan ajoittaa lintujen pesintäajan ulkopuolelle.

Hakija on tarkistanut suunnitelmaa. Tarkistetussa suunnitelmassa etäisyys tuotantoalueelta AP-1 alueelle on vähintään 700 m. Muualla tuotantoalueiden ja aumojen etäisyys asuin- ja vapaa-ajanrakennuksiin on vähintään 500 m. Hakijan hallussa olevat alueet asutuksen ja tuotantoalueen välissä on määritelty suunnitelmassa suojavyöhykkeiksi, joille hakija ei sijoita turvetuotanto- tai siihen liittyvää toimintaa. Alueet säilytetään nykyisessä tilassaan.

Hakija vastaa **Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle**, että Halkonevan hankkeen kuivatusvesien käsittelyn rakenteet ovat Kyrönjoen vesienhoidon toimenpideohjelman mukaiset. Ohjelmassa on arvioitu ko. toimenpiteiden olevan riittävät turvetuotannon osalta vesienhoidon tilatavoitteiden saavuttamiseksi. Turvetuotannon kuormitusosuus on Kyrönjoen kokonaiskuormituksesta pienintä luokkaa kaikista luokitelluista kuormittajista. Pintavalutuskenttien ravinteiden ja kiintoaineen pidätyskyky on varsin hyvä. Pintavalutuskentiltä purkautuva vesi keskimääräiseltä samanlaatuista (Pöyry 2009) tai osin jopa ravinteisuudeltaan laimeampaa kuin Kyrönjoen vesi keskimäärin. Etelä-Pohjanmaan suoselvityksen (2013) mukaan Halkonevan suoalasta on ojitettu 72 %. Lausunnossa viitataan hankkeen ojitamattoman alan johtavan virtaamien äärevöitymiseen ja vähentävän valuma-alueen vesien pidätyskykyä. Selvityksessä ”Turvetuotannon kuormitus - kirjallisuuskatsaus ja asiantuntija-arvio turvetuotannon vesistökuormitukseen vaikuttavista tekijöistä” (Klöve, B 2011 ym.) on esitetty laaja tarkastelu ojituksen vaikutuksesta suon hydrologiaan. Tarkastelussa todetaan, että ojitusalueiden vaikutukset hydrologiaan ovat hyvin moninaiset ja osittain vaikutukset kumoavat toisensa. Ojituksen vaikutukset ojitusalueen kokonaisvesitaseeseen ovat kuitenkin yleensä pieniä. Tarkastelun mukaan luonnontilaiset suot toimivat harvoin varsinaisina vesivarastoina sateiden yhteydessä. Suon pintakerroksen kuivuminen ojituksen seurauksena lisää suon vedenvarastointikykyä, pienentäen kuivalla kaudella valuntahuippuja. Em. selvityksessä todetaan suo-ojitusten tyypillisesti lisäävän kesä- ja talviaikaisia alivir-

taamia. Ko. vaikutusta pienentää turvekentän madaltuminen (tuotannon edetessä) veden varastointikapasiteetin pienentyessä ohenevassa turvekentässä. Lisäksi on todettava, että Kyrönjoen valuma-alueen ala on 4923 km². Hankkeen ala on 87 ha, josta ojittamaton osuutta on runsas kolmannes. Hanke muodostaa siis hyvin pienen osan Kyrönjoen valuma-alueesta eikä hanke aiheuta jo alueen koon perusteella virtaamamuutoksia Kyrönjoessa.

Lausunnossa mainittuun happamuuteen hakija on varautunut laatimalla happamuuden torjuntasuunnitelman.

Hakija pitää lausunnossa esitettyä kalatalousmaksua korkeana ja esittää kalatalousmaksun kohtuullistamista 350 euroon. Hankkeen vedet käsitellään pintavalutuskentällä, jonka jälkeen vedet johdetaan laajan peltoalueen kuivatusojaan. Hakijasta hankkeen vaikutukset Kyrönjoessa ovat hankkeen vesien laskureitin jälkeen hyvin vähäiset.

Hakija vastaa **Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle**, että Halkonevan suoalueesta on ojitettu 72 %. Alueella ei ole erityisiä luontoarvoja. Hakija on aloittanut Halkonevan turvetuotantohankkeen hankinnan selvityksillä ja maanhankinnalla noin 10 vuotta sitten. Vesienhoidon toimenpideohjelman mukaan toimenpideohjelmassa esitetyt turvetuotannon toimenpiteet ovat riittävät vesienhoidon tilatavoitteiden saavuttamiseksi Kyrönjoella. Tarkistetun tuotantosuunnitelman sarka-ala on 87 ha. Tuotantoalueen valuma on samaa tasoa kuin muiden maankäyttömuotojen valumat. Hanke ei aiheuta lausunnossa mainittua tuotantoalueelta tulevaa mittavaa vesimäärää vaan hankealueelta tuleva vesimäärä on samaa suuruusluokkaa kuin vastaavalta samankokoiselta alueelta tuleva vesimäärä. Halkonevan vesienkäsittelyrakenteet ovat parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaiset, rakenteet pidetään kunnossa ja urakoitsijat ovat tietoisia lupamääräyksistä. Polttoainesäiliöt ovat hankkeessa Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojelumääräysten mukaiset. Jätteiden keräys järjestetään kaupungin jätehuoltomääräysten mukaisesti. Hakija on tarkistanut suunnitelmaa. Tarkistetussa suunnitelmassa etäisyys tuotantoalueelta yleiskaavan AP-1 alueelle on vähintään 700 m. Muualla tuotantoalueiden ja aumojen etäisyys asuin- ja vapaa-ajanrakennuksiin on vähintään 500 m. Etäisyydet asutukseen ovat riittävät estämään melu- ja pölyhaitat. Hakijan hallussa olevat alueet asutuksen ja tuotantoalueen välissä on määritelty suunnitelmassa suojavyöhykkeiksi, joille hakija ei sijoita turvetuotanto- tai siihen liittyvää toimintaa. Alueet säilytetään nykyisessä tilassaan.

Hakija vastaa **Seinäjoen kaupungin ympäristö kiinteistö- ja mittauspalveluiden sekä kaupunkisuunnittelun ja kaavoituksen** lausuntoon, että hakija on tarkistanut suunnitelmaa. Tarkistetussa suunnitelmassa etäisyys tuotantoalueelta AP-1 -alueelle on vähintään 700 m ja etäisyys Halkosaaren nykyiseen lähimpään asutukseen on 760 m. Muualla tuotantoalueiden ja aumojen etäisyys asuin- ja vapaa-ajan asumuksiin on vähintään 500 m. Hakijan hallussa olevat alueet asutuksen ja tuotantoalueen välissä on määritelty suunnitelmassa suojavyöhykkeiksi, joille hakija ei sijoita turvetuotantoa tai siihen liittyvää toimintaa. Alueet säilytetään nyky-

sessä tilassaan. Etäisyydet asutukseen ovat riittävät estämään melu- ja pölyhaitat.

Hakija toteaa **Metsähallitukselle**, että tilalle 743-893-1-1 ei ole perustettu luonnonsuojelualuetta. Hakija on kuitenkin tarkistanut suunnitelmaansa em. tilan läheisyydessä. Tarkistetussa suunnitelmassa pumppaamo ja pintavalutus kentälle johtavaa ojaa on siirretty kauemmaksi tilan 1-1 rajasta. Korkeusmittaustietojen mukaan pintavalutus kentälle johtavan ojan kohdalla suon pinta on korkeimmillaan ja suon pinta laskee ko. alueella itään ja länteen. Edelleen korkeusmittaustietojen perusteella tilan 1-1 pohjoispuolisesta valuma-alueesta vajaan 10 ha sijoittuu hankkeen alueelle. Alue on suotyypiltään keidasrämettä. Keidasrämealueilla suon pinta on korkeammalla kuin suon laiteet, jolloin keidasrämeen vesitalous perustuu pelkääntään sadeveteen. Hankkeen kuivattava vaikutus tilan 1-1 alueelle on vähäinen. Hankkeen suunnitelmassa (piirustus 2591-3- 05/13.9.2013) on merkitty itään ja länteen laskevat eristysojat hankealueen reunaan. Ko. ojat voidaan tarvittaessa poistaa suunnitelmasta, jolloin pumppaamolta pintavalutus kentälle menevän ojan vesi täydentää myös aivan tilan 1-1 pohjoisreunan suoalueen vesitaloutta. Pintavalutus kentälle menevään ojaan nostetaan vedet pumppaamalla, joten oja on täynnä vettä ja ojasta voidaan ohjata vettä suotautumaan myös tilan 1-1 pohjoisreunaan. Lausunnossa mainitaan turvetuotannon pölyn voivan aiheuttaa ravinteisuuden nousua tilan 1-1 ombrotrofisella suotyypillä. Hakija toteaa, että tilan 1-1 läheisyyteen sijoittuu hyvin pieni tuotantoala. Tuotantoalueen ja tilan 1-1 välissä oleva vyöhyke suojaa tilan 1-1 aluetta pölylaskeumilta. Lisäksi on huomattava, että tilan 1-1 läheisyydessä oleva tuotantoalueen osan turve ravinteisuudeltaan samaa alhaista tasoa kuin tilan 1-1 alueen turve. Turvetyyppi on maatuneisuuden ja rakenteen perusteella vähän pölisevää. Haitat tilan 1-1 alueelle ovat vähäiset.

Hakija vastaa **Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piirille**, että hankealueella ei ole luonnonsuojelulla rauhoitettuja luontotyyppisiä tai lajistoa. Hankealueella ei ole vaarantuneiksi luokiteltuja suotyyppejä (Etelä-Pohjanmaan suoselvityshanke 2013). Perhosselvitys on vastineen liitteenä. Hankealueelta ei löytynyt luonnonsuojelulla rauhoitettuja perhoslajeja. Hakija on tarkistanut suunnitelmaa. Hankealueen ja asutuksen välinen etäisyys on vähintään 500 m. Etäisyys on riittävä estämään pöly- ja meluhaitat. Kaivannaisjättesuunnitelma on hakemuksessa mukana. Hakija on laatinut happamuuden estosuunnitelman. Suunnitelmalla on varauduttu estämään pohjamaan aiheuttamat mahdolliset happamuushaitat. Hakemuksuunnitelmassa on esitetty Ympäristöhallinnon tietokantojen vedenlaatu tiedot hankealueelta. Hakemuksessa on esitetty riittävät kalastotiedot alapuolisesta vesistöstä. Tarkistetussa suunnitelmassa pintavalutus kentän mitoitus ylittää reilusti mitoitusohjeen suosituksen. Hankkeen kuormitustiedot perustuvat pitkäaikaisiin ja laajoihin mittaustuloksiin. Laskelmien perusteella on todettavissa hankkeen kuormitustaso. Hankkeessa ei johdeta tuotantoalueen vesiä Varesjärveen. Hankkeessa on varmistettu Varesjärven valuma-alueen pysyminen nykyisen laajuisena. Hankealueella ei esiinny lampia kuten vastineen kohdassa 1 on todettu.

Hakija toteaa **Kyrönjoen kalastusalueelle**, että tuotantoalueen kuivatusvedet johdetaan koko hankkeen ajan hankealueen kaakkoiskulmalla sijaitsevalle pintavalutuskentälle. Pintavalutuskentältä vedet laskevat Halko-ojaan ja edelleen Kyrönjokeen (ei muistutuksessa mainittuun Varesjärveen). Hankkeen vesienkäsittelytekniikka on BAT -vaatimuksen mukaista. Hankkeessa on riittävästi laskeutusaltaita. Myös altaiden tyhjennyksen aikana vedet johdetaan pintavalutuskenttäkäsittelyyn. Hankkeessa tehdään kuormitus- ja vesistötarkkailua. Hakijan esitys tarkkailuohjelmaksi on kuvattu vastineen kohdassa 1. Kannanottonsa kalataloustarkkailusta ja kalatalousmaksusta hakija on esittänyt vastineen kohdassa 2.

Hakija vastaa **Halkosaaren kyläyhdistykselle**, että hankkeen suunnitelmaa on tarkistettu siten, että yleiskaavan AP1-aluevarauksen ja tuotantoalueenvälinen etäisyys on vähintään 700 m. Etäisyys nykyiseen asutukseen Halkosaareissa on vähintään 760 m. Hankkeen paloturvallisuudesta huolehditaan riittävällä palokalustolla, koulutuksella ja toimintatavoilla Sisäasiainministeriön julkaiseman oppaan (2012) mukaisesti. Paloturvallisuutta myös valvotaan viranomaisten (Pelastuslaitos) toimesta. Hankealueella ei ole todettu erityisiä lainsäädännöllä suojeltuja luontoarvoja. Halkonevasta on ojitettu varsin suuri osa (72 %). Hankealueen eteläpuolisen ojitamattoman suoalueen luonnontila voidaan varmistaa hankkeen vesienjohtamisella kuten on esitetty vastineen kohdassa 5.

Hakija vastaa **A:lle**, että hakija on tarkistanut Halkonevan suunnitelmaa. Tarkistetussa suunnitelmassa tuotantoalue sijaitsee yli 700 m etäisyydellä yleiskaava-alueen AP-1-alueesta. Etäisyyttä on riittävästi estämään pöly- ja meluhaitat. Tuotantoalueen paloturvallisuudesta huolehditaan Sisäasiainministeriön oppaan (2012) mukaisella palokalustolla ja toimintatavoilla. Hakijan toiminnassa järjestetään vuosittain paloturvallisuuskoulutus. Linnustokartoituksessa alueella ei havaittu olevan erityistä merkitystä lintujen muuttoaikaisena levähdysalueena. Marjastuksen kannalta alue on suurelta osin ojituksen pirstoma. Metsästys puolestaan ei ole jokamiehenoikeus. Hankkeen vedet johdetaan pintavalutuskentän kautta alapuoliseen Halko-ojaan. Pintavalutuskenttä ja pumppukuivatus tasaavat tuotantoalueelta tulevaa virtaamaa. Tuotantoalueelta tuleva vesimäärä vastaa samansuuruiselta muussa käytössä olevan alueen vesimäärää. Hankeen aiheuttama lisäys alapuolisen Halko-ojan virtaamaan on vähäinen.

Hakija vastaa **B:lle ja C:lle**, että tuotantosuunnitelmaa on tarkistettu. Tarkistetussa suunnitelmassa hanke sijoittuu 760 metrin etäisyydelle lähimmästä Halkosaaren nykyisestä asuinrakennuksesta. Etäisyys on riittävä estämään pöly- ja meluhaitat. Hankkeessa huolehditaan paloturvallisuudesta riittävällä palokalustolla, toimintatavoilla ja koulutuksella. Palokalustoa tulee olemaan Sisäasiainministeriön julkaiseman oppaan (2012) mukainen määrä.

Hakija vastaa **D:lle**, että suunnitelmaa on tarkistettu. Tarkistetussa suunnitelmassa tuotantoalue sijoittuu yli 700 m etäisyydelle yleiskaavan AP1-aluevarauksesta. Lähin Halkosaaren nykyinen asutus on 760 m etäisyydelle tuotantoalueen reunasta. Tuotantoalue on riittävän etäällä pöly- ja melu-

haittojen estämiseksi. Hankkeen aumoilta liikenne Vaasan suuntaan ei kulje tien 7033 kautta.

Hakija vastaa **E:lle**, että hankkeen suunnitelmaa on tarkistettu kuten vastineen kohdassa 1 on tarkemmin kuvattu. Tarkistetussa suunnitelmassa yleiskaavan AP-1 aluevarauksen reunasta on tuotantoalueen reunaan vähintään 700 m. Halkosaaren nykyinen asutus sijaitsee lähimmillään 760 m etäisyydellä tuotantoalueen reunasta. Hakija on merkinnyt hallitsemansa alueet tuotantoalueen ja asutuksen välissä suojavyöhykkeeksi. Suojavyöhykealueilla ei tehdä turvetuotantoon liittyvää toimintaa ja alueet säilytetään nykyisessä tilassaan. Alueiden nykyistä ja tulevaa puustoa ei hakata toiminnan aikana. Pintavalutuskentällä veden käsittely on hallittua eivätkä vedet leviä ympäristöön kuten muistutuksessa mainitaan. Pintavalutuskenttä ympäröidään penkereellä ja kentän suoalueella käsitellyt vedet poistuvat kentältä mittauspisteen kautta. Kentästä ei aiheudu pöly- eikä melupäästöjä. Paloturvallisuuden osalta Halkonevalla toimitaan kuten muistutuksessa on aivan oikein vaadittu. Tuotantoalueelle laaditaan paloturvallisuussuunnitelma, hankitaan palokalusto ja annetaan vuotuinen koulutus ja tehdään vuotuiset tarkistukset. Toiminnan jätehuolto tehdään Seinäjoen kaupungin jätehuoltomääräysten mukaisesti. Polttoaineiden säilytys ja jakelu tehdään polttoaineen säilytysmääräysten mukaisesti. Ko. toimintaa seuraavat paloviranomaiset ja ympäristöviranomaiset tarkistuskäynnillään. Halkonevasta on ojitettu varsin suuri osuus (72 %). Alueella ei ole erityisiä luontoarvoja. Alueella ei havaittu myöskään muuttolintujen muuttoai-kaista kerääntymistä. Hakijalla on hanke ollut valmistelussa (hankintaselvitykset ja maanhankinta) noin 10 vuoden ajan. Hankkeen aumoilta liikenne Vaasan suuntaan ei kulje muistutuksessa mainitun tien (7033) kautta.

Hakija vastaa **Halko-ojan ja sivuhaarojen kuivatusyhtymälle**, että hankkeessa vesienkäsittely tehdään pintavalutuskentällä. Ko. käsittelyssä kuivatusvedet johdetaan suoalueelle, jonka kautta kuivatusvedet suotautuvat. Pintavalutuskenttäalue pengerretään ja vedet poistuvat mittakaivon kautta. Pintavalutuskentän mitoitus on riittävä vesien käsittelyyn. Poistuvan veden laatu on todettavissa mittakaivosta ja kaivon yläpuolisesta pienestä altaasta. Pintavalutuskenttä ja pumppukuivatus tasaavat tuotantoalueelta tulevaa virtaamaa. Hakijan arvion mukaan hanke ei aiheuta tukkeumia alapuolisessa Halko-ojassa. Tuotantoalueelta tuleva vesimäärä vastaa samansuuruiselta muussa käytössä olevalta alueelta tulevaa vesimäärää. Hankeen aiheuttama lisäys alapuolisen Halko-ojan virtaamaan on vähäinen.

Hakija vastaa **Maatalousyhtymä Ylinen ja pojille**, että hankkeen vedet johdetaan suotautumaan laajalle suoalueelle (pintavalutuskenttä). Ko. vesienkäsittelyllä pidätetään kiintoainekenttäalueelle. Hankkeen tuotantoalueelta purkautuva vesimäärä on samaa suuruusluokkaa kuin vastaavan kokoiselta muun käyttömuodon alueelta. Hankealueelta tuotantovaiheessa purkautuva vesi on sadevettä ja sademäärä on tuotantoalueella sama kuin tuotantoalueen ympäristössä.

Hakija vastaa **F:lle**, että hankkeen suunnitelmaa on tarkistettu vastineen kohdassa 1 esitetyllä tavalla. Tarkistetussa suunnitelmassa muistutuksen

jättäjän asuinrakennus sijaitsee 750 m etäisyydellä tuotantoalueen reunasta. Muistutuksessa mainittu varastokäytössä oleva rakennus sijaitsee 500 m etäisyydellä tuotantoalueen reunasta. Varastokäytössä oleva rakennus on lisätty suunnitelmakarttaan.

Täydennyksen johdosta pyydetty lausunnot

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen täydennyksen ja muutoksen johdosta lausunnon **Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastuualueelta ja Metsähallitukselta.**

Lausunnot

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastualue toteaa, että suovenhokas on 1.7.2013 voimaan tulleen luonnonsuojeluasetuksen liitteen 4 mukaan erityisesti suojeltava laji, jonka säilymiselle tärkeän esiintymispaikan hävittäminen tai heikentäminen on kielletty. Kielto tulee voimaan, kun ELY-keskus on päätöksellään määritellyt esiintymispaikan rajat. ELY-keskus selvittää tarvetta esiintymispaikan rajauspäätökselle.

Hakemus ei edelleenkään sisällä tarkempaa suunnitelmaa (aikataulu vuodenkierrossa) kaikkien hankkeen toteuttamiseksi tarpeellisten ympäristömuutostöiden toteuttamisesta sen varmistamiseksi, ettei hankkeen toteuttaminen aiheuta LsL 39 §:n häirintäkiellon vastaisia seurauksia. Hakija on vastineessaan vain ylimalkaisesti lausunut, että hankkeen työt, myös suon pinnan muokkaus, voidaan ajoittaa lintujen pesintäajan ulkopuolelle.

Aluehallintoviraston tulee viran puolesta ratkaista kysymys siitä, onko suola vesilain 2.11 §:n tarkoittamia suojeltuja vesiluontotyyppisiä, joiden luonnontilan vaarantaminen edellyttää poikkeuslupaa.

Raskasmetallien tarkkailua tulee ELY-keskuksen aiemmin esittämän mukaisesti jatkaa aina, kun lähtevän veden pH on alle 5,5. Kahden näytteen perusteella ei voida luotettavasti arvioida pitoisuuksia suhteessa normiin.

Happamuuden torjuntasuunnitelma on tärkeä asia mutta sen toimivuudesta ei ole toistaiseksi näyttöä eikä kokemusta. Suunnitelmasta ei myöskään käy ilmi, miten happamuuden torjunnan toteutumista seurataan ja miten tulokset raportoidaan. Hakija on veloitettava pitämään kirjaa eri työvaiheista kuten rakenteiden rakentamisesta, valmistumisesta ja toiminnasta suhteessa erilaisiin tilanteisiin. Raskasmetallien tarkkailu sekä ylivirtaamanäytteenotto ovat tärkeitä myös happamuuden torjunnan onnistumisen kannalta. Hakijan on laadittava tuotantojakson puolivälissä sekä lopussa kattava raportti happamuuden torjunnan toimivuudesta. Raportti on teetettävä taholla, jolla on kattava tieto ja osaaminen happamuudesta ja sen torjunnasta.

Hakija esittää kuormitus- ja vesistö tarkkailua tehtäväksi vain tuotantovaiheen alussa sekä 1-2 vuotena ennen lupamääräysten tarkistamista. Tämä ei etenkään happamuuden tarkkailun kannalta riitä eikä happamuusvaiku-

tuksia voida arvioida muiden soiden tarkkailutulosten perusteella. Tarkkailun olisi oltava jokavuotista tai vähintään joka toinen vuosi tapahtuvaa.

Vastineessa esitetään, että alueen jälkikäyttömuotona tulee olla myös maa- tai metsätalous ja että maataloudessa kuivatus voidaan järjestää sääätosalaoituksen avulla. Tutkimusten mukaan pelkkä sääätosalaoitus ei kuitenkaan kaikissa olosuhteissa pysty estämään sulfaattimaan hapettumista ja vesistöön joutuvaa happamuuspiikkiä. Happamuuteen liittyvien riskien ja epävarmuuden vuoksi uusia turvetuotantoalueita ei tulisi sijoittaa potentiaalisesti happamuutta tuottaville alueille.

Metsähallitus toteaa, että Valtion omistama 743-893-1-1 alue tulee huomioida suojelualueena turvetuotannon lupahakemuksessa, sillä valtio on hankkinut ja varannut alueen luonnonsuojelukäyttöön. Alueen hallinnoijana on Metsähallitus, Pohjanmaan luontopalvelut.

Halkoneva on keidasräme, jonka vesitalous perustuu sadeveteen. Valtion kiinteistön osalta vesitalous perustuu sateen lisäksi Halkonevan pohjoisosasta tulevaan pintavaluntaan, minkä voi havaita mm. selkeiden länsi-itä -suuntaisten kermien perusteella. Pintavalunta loppuisi kokonaan turvetuotannon toteutuessa. Lisäksi Halkonevan pohjaveden taso laskisi myös valtion kiinteistöllä. Veden pumppaaminen valtion kiinteistölle luvanhakijan esittämällä tavalla ei korvaa luonnollista pintavaluntaa. Pumpattava vesi lisääisi ravinteisuutta, vaikka se johdettaisiin pintavalutuskentän läpi. Lisäksi on selvää, että pumppaaminen ei tulisi jatkumaan turvetuotannon loppumisen jälkeen. Pintavalunnan loppuminen ja pohjaveden tason aleneminen aiheuttaisi kuivumista ja merkittäviä haitallisia vaikutuksia lajistolle.

Turvepöly aiheuttaisi suon pinnalle joutuessaan ravinnetason lisääntymistä, mikä uhkaa vähäravinteisuuteen sopeutunutta lajistoa. Luvanhakijan esittämä suojavyöhyke on riittämätön. Lisäksi suunniteltu suojavyöhyke on lähes puutonta, mikä heikentää suojavaikutusta entisestään. Pölyämisen osalta luvanhakija lisäksi vertaa virheellisesti suunnitellun tuotantoalueen turpeen ravinteisuutta valtion kiinteistön turpeeseen. Turvepöly leviäisi tuotantoalueelta suon pinnalle, missä se alkaisi välittömästi hajota vapauttaen ravinteita.

Luonnontilaisen suon sisällä oleva turve ei vaikuta pintakerroksen ravinteisuuteen, joten luvanhakijan vertaus on aiheeton. Aiemmassa lausunnossaan (7.5.2013) sekä tässä lausunnossa esitetyillä perusteilla Metsähallitus pitää Halkonevan turvetuotantohanketta toteutuessaan uhkana valtion omistamalle alueelle. Näin ollen turvetuotantolupaa ei tulisi myöntää.

Hakemuksen muutos ja hakijan vastine

Hakija on 25.11.2013 muuttanut hakemustaan rajaamalla tilan 743-893-1-1 pohjoispuolisella osalla tuotantoaluetta siten, että hankkeen rakenteiden ja tilan rajan välillä on 100 m levyinen suojavyöhyke, jolla ei tehdä hankkeen johdosta toimenpiteitä. Suojavyöhykkeen ala on noin 6 ha ja se on ojittamatonta suota. Muutoksella on varmistettu, ettei hankkeella ole kuivattavaa

vaikutusta tilan alueelle. Tuotantoalueen reunasta on tilan rajalle 145 m. Etäisyys on hakijan arvion mukaan riittävä estämään pölyhaitat tilan alueelle. Lisäksi tilan läheisellä tuotantoalueella turve on heikosti maatumutta rahkaturvetta. Ko. turveaines on jyrskittyä karkeaa massaa, jossa ei ole pölyvää hienoainesta ja joka ilmaan nostettuna laskeutuu lähelle nostopaikkaa.

Hakija toteaa **Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueelle**, että hankealueen perhosselvitys on tehty asiantuntemuksella ja laaja-alaisesti. Selvitysaika oli toukokuun lopusta syyskuun puoliväliin. Kartoitusta tehtiin seitsemällä käyntikerralla em. ajanjaksolla. Lisäksi käytössä oli kolme syöttirysää ja kaksi feromonipyydystä. Lajistossa on otettu huomioon valtakunnallisen hyönteistietokannan tiedot 30.8.2013 tilanteen mukaisesti. Selityksessä on määritetty yli 100 perhoslajia yli tuhannesta saaliiksi saadusta yksilöstä. Uhanalaisuusluokittelun lajeista selvityksessä havaittiin silmälläpidettäväksi (NT) luokiteltu muurainhopeatäplä ja erittäin uhanalaiseksi (EN) luokiteltu suovenhokas, joka on 1.7.2013 voimaan tulleen luonnonsuojeluasetuksen liitteen 4 mukaan erityisesti suojeltu laji. Perhoskartoituksella on selvitetty hankealueen uhanalaislajisto. Halkoneva ei enää ole luonnontilainen. Suolla on kaksi ojitettua aluetta. Lausunnossa ELY-keskus ilmoittaa selvittävänsä luonnonsuojelulakiin perustuen tarvetta suovenhokkaan esiintymispaikan rajauspäätökselle.

Hankkeen toteutuksessa ei ole tarvetta rauhoitettujen lintulajien tahalliseen tappamiseen tai pyydystämiseen. Linnunpesien vahingoittaminen estetään tekemällä kaikki kunnostustyöt lintujen pesimäkauden ulkopuolella. Luontonselvityksen mukaan Halkonevalla ei ole erityistä merkitystä lintujen kevätkuolon aikaisena levähdys- tai ruokailualueena. Asianmukaisesti merkityt rauhoitetun linnun pesäpuita tai suuren petolinnun pesäpuita alueella ei ole. Kaikki laajemmalla alueella tehtävät työt ajoitetaan lintujen pesimäajan (toukokuu-elokuun alku) ulkopuolelle. Yksittäisiä pienialaisia työvaiheita kuten yksittäisten rumpujen asennus tai aukaisu tai ojan korjaus voidaan tehdä myös kesäaikaan.

Rimmet/allikot eivät ole vesilain mukaisia lampia vaan suon pintamorfologiaan kuuluvia matalia osin/täysin kuivuvia sadevesikeräymiä.

Lausunnossa vaaditaan happamuuden torjuntaan liittyen, että hakijan on veloitettava pitämään kirjaa eri työvaiheista kuten rakenteiden rakentamisesta, valmistumisesta ja toiminnasta. Hakija toteaa, että em. kirjanpito kuuluu turvetuotantoalueen käyttöpäiväkirjan tietoihin ja hakija lähtee siitä, että myös Halkonevan hankkeessa pidetään käyttöpäiväkirjaa.

Halkonevan pintavalutuskentän alapuolelle rakennetaan mittakaivo, johon voidaan asentaa jatkuvatoiminen pH:n mittauslaite. Mittauslaite on toiminnassa kun Halkonevalla tehdään päästötarkkailua.

Lausunnossa edellytetään päästötarkkailua tuotantovaiheessa vähintään joka toinen vuosi. Hakija on esittänyt kuntoonpanovaiheessa tehtäväksi

päästötarkkailua joka vuosi. Kuntoonpanovaihe kestää ennalta arvioiden 2-3 vuotta. Tuotantovaiheessa alussa hakija on esittänyt tehtäväksi päästötarkkailua 2 vuotta ja ennen lupamääräysten tarkistamista 1-2 vuoden ajan. Kymmenen vuoden lupajaksolla tämä merkitsee tuotantovaiheen tarkkailutiheytenä joka toista vuotta.

Raskasmetallien määritystä hakija esittää tehtäväksi joka tarkkailuvuosi vähintään kerran, kun pH on alle 5,5. Tarkkailun tekijä lähettää joka näytteenottokerran jälkeen tarkkailun tulokset hakijalle ja ympäristöviranomaisille. Hakija seuraa tarkkailutuloksia. Tarvittaessa hakija ryhtyy toimenpiteisiin happamuuden torjunnassa. Tuotantojakson (tuotantovaiheen) lopussa lupamääräysten tarkistushakemuksessa esitetään hankkeen tarkkailutiedot (ml. pH) eikä erilliseen selvitykseen ole tarvetta. Hankkeen toiminnan aikana näytteiden pH:ta seurataan kuten edellä esitettiin. Hakijasta lupamääräyksessä määrättävään erilliseen selvitykseen ei ole tarvetta.

Lausunnossa ei pidetä maatalouskäyttöä soveliaana jälkikäyttömuotona hankealueella. Hakija toteaa, että maatalouskäytössä oleville alueille on omat maataloustoiminnan vaatimat happamuuden torjuntaohjeet. Ko. ohjeen mukaisia toimia voidaan toteuttaa Halkonevalla.

Hakija toteaa **Metsähallitukselle**, että tilan 743-893-1-1 alueelle ei ole perustettu luonnonsuojelualuetta. Tilan aluetta ei ole myöskään merkitty Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaan luonnonsuojelualueeksi. Tilan alue rajautuu lännessä metsäojiin ja idässä peltoalueeseen.

Hakija on tarkistanut suunnitelmaa tilan 743-893-1-1 pohjoispuolisella osalla. Suunnitelman rakenteita on siirretty pohjoiseen. Muutoksen jälkeen hankkeen rakenteiden ja tilan rajan välillä on 100 m levyinen suojavyöhyke, missä ei tehdä hankkeen johdosta toimenpiteitä. Suojavyöhyke on ojitamatonta suota. Suojavyöhykkeen ala on noin 6 ha. Muutoksella on varmistettu, ettei hankkeella ole kuivattavaa vaikutusta tilan alueelle.

Tuotantoalueen reunasta on tilan rajalle 145 m. Etäisyys on riittävä estämään pölyhaitat tilan alueelle. Lisäksi tilan läheisellä tuotantoalueella turve on heikosti maatonutta rahkaturvetta. Ko. turveaines on jyrskittyä karkeaa massaa, jossa ei ole pölyvää hienoaainesta ja joka ilmaan nostettuna laskeutuu lähelle nostopaikkaa.

Edellä kuvattu hankkeen suunnitelmamuutos on esitetty liitteen lopun Halkonevan piirustuksissa. Muutettu pintavalutuskenttä vastaa mitoitukseltaan ja ominaisuuksiltaan aikaisemmassa suunnitelmassa esitettyä pintavalutuskenttää.

Ympäristöluparatkaisu

Aluehallintovirasto myöntää EPV Bioturve Oy:lle ympäristöluvan Halkonevan turvetuotantoon Seinäjoen kaupungissa Kyrönjoen vesistöalueella hakemukseen liitetyn suunnitelman ja sen täydennysten mukaisesti siten muutettuna kuin lupamääräyksistä ilmenee. Tuotantoalueen pinta-ala auma-alueineen on noin 79 ha.

Aluehallintovirasto hylkää hakemuksen siltä osin kuin se koskee turvetuotantoa loholla 4 (8,1 ha). Pintavalutuskenttä ja laskeutusaltaat sijoittuvat kuitenkin lohkolle 4. Hylätty alue on merkitty liitteen 2 karttaan.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Aluehallintovirasto hylkää luvan saajan pyynnön saada aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta.

Lupamääräykset

Päästöt vesiin

1. Turvetuotantoalueen vedet on johdettava hakemussuunnitelman liitteenä olevan piirustuksen 2591-3-03 B (päivitetty 13.9.2013) mukaisesti vesienkäsitteilyrakenteiden jälkeen laskuojan kautta Kyrönjokeen.

2. Tuotantoalueen vedet on johdettava hakemuksen täydennyksen liitteenä olevan 5.11.2013 päivätyn ja 21.11.2013 muutetun piirustuksen 2591-3-05 mukaisesti sarkaojarakenteiden, virtausta säätävien patojen ja laskeutusaltaiden kautta sekä käsiteltävä ympärivuotisesti pintavalutuskentällä sekä muutoin hakemussuunnitelmasta ilmenevällä tavalla. Laskeutusaltaiden sijaintia on kuitenkin muutettava siten, että niiden etäisyys kiinteistöstä 743-893-1-1 on vähintään 200 metriä.

Tässä päätöksessä edellytetyksi muutettu tuotantosuunnitelmapiirustus on toimitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ennen kuntoonpanotöiden aloittamista.

Pintavalutuskentän pinta-alan on oltava vähintään 6,5 % sen valuma-alueen pinta-alasta.

Sarkaojien päissä on oltava lietsyvennys, lietteenpidätin ja päisteputket. Kokoojajoihin on rakennettava virtausta säätelevät padot. Laskeutusaltaissa on oltava pintapuomit ja purkupään virtaamaa padottava rakenne. Laskeutusaltaiden ja pintavalutuskenttien on oltava mitoitusohjeiden mukaisia. Tuotantoalueen oja, laskeutusaltaita tai muita rakenteita ei saa kaivaa kivennäismaahan saakka. Mikäli laskeutusaltaat kaivetaan kivennäismaahan saakka, on kaivumaat kalkittava ja huolehdittava siitä, ettei altaiden vesipintaa lasketa kivennäismaakerroksen alapuoliselle tasolle muulloin kuin lietteen poiston yhteydessä.

Auma-alueiden ja ojien välissä on oltava suojakaista, joka estää turpeen joutumisen ojiin.

Tuotantoalueen ulkopuoliset valumavedet on johdettava tuotantoalueen ja vesienkäsittelyrakenteiden ohitse eristysojissa, joissa on oltava lietsyvennykset. Eristysojia kaivettaessa on käytettävä kaivukatkoja ja vedet on johdettava pintavaluntana vesistöön, jos se on mahdollista.

3. Pintavalutus Kentän puhdistustehon on oltava vähintään seuraava:

Kiintoaine	50 %
Kokonaisfosfori	50 %
Kokonaistyyppi	20 %

Puhdistusteho lasketaan vuosikeskiarvona ennen pintavalutus kenttää ja sen jälkeen määritetyistä pitoisuuksista häiriötilanteet mukaan lukien.

Lisäksi luvan haltijan on huolehdittava, että turvetuotantoalueelta lähtevän veden pH ei ole merkittävästi alhaisempi kuin tuotantoalueen alapuolisen vesistön pH.

4. Jos pintavalutus Kentän puhdistusteho ei tarkkailun perusteella täytä puhdistustehovaatimuksia, luvan saajan on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin puhdistustehon parantamiseksi ja ilmoitettava tehtävistä toimenpiteistä kirjallisesti elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Jos puhdistusteho on seuraavanakin vuonna teho vaatimuksia pienempi, luvan saajan on toimitettava sitä seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä aluehallintovirastolle vesienkäsittelyn tehostamista koskeva suunnitelma, jonka perusteella aluehallintovirasto voi muuttaa tai täsmentää lupaa ja lupamääräyksiä.

5. Laskeutusaltaiden ja niiden jälkeisten vesienkäsittelyrakenteiden on oltava käytössä ennen sarkaojitusta ja suon pintakerroksen poistamista. Ne on esitettävä ennen käyttöönottoa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksyttäväksi ja saatettava tiedoksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Vesienkäsittelyrakenteisiin saa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla tehdä sellaisia muutoksia, jotka eivät vähennä niiden tehoa.

6. Luvan saajan on pidettävä vesienkäsittelyrakenteet ja ojaot jatkuvasti toimintakunnossa ja tarkastettava niiden toimivuus säännöllisesti.

Laskeutusaltaat, sarkaojat ja lietsyvennykset sekä reuna- ja kokoojaojat on puhdistettava ainakin kerran vuodessa tuotantokauden päätyttyä ja aina muulloinkin tarpeen vaatiessa. Kivennäismaahan kaivetut ojat on tarkastettava ainakin kerran vuodessa ja puhdistettava tarvittaessa.

Laskeutusaltaista, lietesyvennyksistä ja ojista poistettava liete on sijoitettava siten, ettei se pääse vesistöön.

Päästöt ilmaan ja melu

7. Tuotanto ja turpeen varastointi on tehtävä ja ajoitettava siten, että tuotantoalueelta leviää mahdollisimman vähän turvepölyä ympäristöön. koneiden ja laitteiden on oltava mahdollisimman vähän turvepölyä aiheuttavia. Aumoja ei saa sijoittaa alle 500 metrin etäisyydelle asuinrakennuksista tai Metsähallituksen omistamasta kiinteistöstä 743-893-1-1. Tuotantoalueen ja lähiasutuksen välisillä liitekarttaan merkityillä hakijan hallussa olevilla alueilla oleva puusto on säilytettävä suojavyöhykkeenä.

Kuljetuksiin käytettävät ajoneuvot on kuormattava siten, ettei kuorma pölyä häiritsevästi.

8. Alueen kuntoonpanotyöt, turvetuotanto ja varastointi on järjestettävä siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän melua. Melutaso ei saa ylittää asuinrakennusten pihapiirissä 55 dB (LAeq) klo 7–22 eikä 50 dB (LAeq) klo 22–7. Loma-asuntojen pihapiirissä melutaso ei saa ylittää 45 dB (LAeq) klo 7–22 eikä 40 dB (LAeq) klo 22–7

Varastointi ja jätteet

9. Tuotantoa on harjoitettava siten, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän ja ettei jätteestä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Jätteet on toimitettava hyödynnettäväksi tai käsiteltäväksi toimijalle, jolla on oikeus vastaanottaa kyseistä jätettä. Vaarallisia jätteitä toimitettaessa on laadittava siirtoasiakirja. Jätteet on pakattava tiiviiseen ja jätteen vaarallisuuden merkittyyn pakkaukseen. Luvan saajan on järjestettävä jätehuolto ja jätteen kuljetus asianmukaisesti.

Luvan saajan on noudatettava hakemukseen sisältyvää kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa. Jätehuoltosuunnitelmaa on arvioitava ja tarvittaessa tarkistettava viiden vuoden kuluttua tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Arvioinnista on ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

10. Voiteluaineet ja jäteöljy on säilytettävä katetussa tilassa, jossa on tiivisalustainen reunallinen suojarakenne. Polttoainesäiliöiden on oltava tiiviillä alustalla siten, ettei polttoainetta säilytyksen tai tankkauksen aikana pääse maaperään tai ojiin. Paikallaan pysyvien polttoainesäiliöiden on oltava kaksivaippaisia tai valuma-altaalla varustettuja. Polttoainesäiliöissä on oltava ylitäytönestinjäljestelmä ja laponestin.

Häiriö- ja poikkeustilanteet

11. Luvan saajalla tulee olla valmiudet tuotantoalueella tapahtuvien konevaurioiden tai onnettomuuksien aiheuttamien ympäristövahinkojen torjuntaan.

12. Toiminnan häiriötilanteista ja niiden aikaisista poikkeuksellisista vesien johtamisjärjestelyistä on viipymättä ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä järjestettävä niiden edellyttämä tarkkailu. Häiriö- ja poikkeustilanteiden syyt on välittömästi selvitettävä. Havaitut viat on korjattava ja häiriötekijät poistettava viipymättä.

Tarkkailut

13. Käyttö- ja päästötarkkailu on toteutettava tämän päätöksen liitteenä 3 olevan suunnitelman mukaisesti.

Tarkkailusuunnitelmaa voidaan muuttaa Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta tai tarkkailun kattavuutta.

14. Vesistötarkkailu on toteutettava seuraavasti: Vesinäytteet otetaan vuosittain toukokuussa, heinäkuussa, elokuussa (vain kuntoonpanovaiheessa) ja lokakuussa. Näytteenottopisteet ovat Pelto-oja 1 ja Pelto-oja 2. Lisäksi Munakan pumppaamolta otetaan vesinäytteet vähintään kaksi kertaa vuodessa. Näytteistä analysoidaan väri, kokonaistyyppi, ammoniumtyppi, kokonaisfosfori, kemiallinen hapenkulutus, pH, rauta, kiintoaine ja kiintoaineen hehkutusjäännös. Lisäksi mitataan veden lämpötila ja virtaama.

Lisäksi luvan saajan on tarkkailtava tuotantoalueen kuivatusvesien purkupaikan yläpuolisen vesistön (Pelto-oja 1) pH-arvoa päästötarkkailun ajan kohtina.

Kalataloustarkkailu on tehtävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla ja tarkkailusuunnitelma on toimitettava kalatalousviranomaisen hyväksyttäväksi kolmen kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Tarkkailusuunnitelmia voidaan muuttaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta tai tarkkailun kattavuutta.

Vesistötarkkailun vuosiraportit on toimitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle sekä Seinäjoen kaupungin ja Ilmajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille. Kalataloustarkkailun tulokset on toimitettava Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle ja Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Seinäjoen kaupungin ja Ilmajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille sekä Kyrönjoen kalas-

tusalueelle. Tarkkailujen tulokset on vaadittaessa annettava niiden nähtäväksi, joiden oikeuteen tai etuun tiedot saattavat vaikuttaa. Tarkkailutulosten yhteenvedoissa on esitettävä tarkkailussa esiintyneet epävarmuustekijät sekä analyyseissä ja tulosten laskennassa käytetyt menetelmät.

Kunnossapitovelvoitteet

15. Luvan saajan on osallistuttava laskuojien kunnossapitoon.

Kalatalousmaksu

16. Luvan saajan on maksettava vuosittain maaliskuun aikana 700 euroa kalatalousmaksua Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle käytettäväksi vesistöön johdettavien päästöjen vaikutusalueen kalastolle ja kalastukselle aiheutuvan haitan ehkäisemiseen.

Ensimmäinen maksu on suoritettava kuukauden kuluessa kuntoonpanon aloittamisesta siltä vuodelta, jona kuntoonpano aloitetaan.

Kuntoonpanon aloittamisesta on ilmoitettava etukäteen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle.

Toiminnan lopettaminen ja jälkihoito

17. Tuotannosta poistettavat alueet on vuosittain ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Tuotannosta poistettujen alueiden vedet on johdettava vesienkäsittelyrakenteiden kautta siihen asti, kunnes alueet ovat kasvipeitteisiä, kuitenkin vähintään kahden vuoden ajan, tai ne on siirretty pysyvästi muuhun käyttöön. Luvan saajan on esitettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle selvitys tuotannosta poistettujen alueiden tilasta ennen vesien käsittelyn lopettamista. Tämän jälkeen tuotannosta poistettujen alueiden vedet voidaan ohjata vesien käsittelyn ohi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla.

Tuotannon lopettamisesta on ilmoitettava etukäteen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Tuotannon lopettamisen jälkeen hankealue on siistittävä ja tarpeettomat rakenteet poistettava. Vesien käsittelyä ja päästö- ja vaikutustarkkailua on jatkettava kahden vuoden ajan tai kunnes tuotantoalue on siirretty muuhun käyttöön. Luvan saajan on esitettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle selvitys alueen tilasta ja jälkihoitovaiheen tarkkailun tuloksista ennen vesien käsittelyn lopettamista.

Turvetuotantoalueen ympäristölupa ja luvan saajalle määrätyt velvoitteet lakkaavat olemasta voimassa, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on todennut jälkihoitotoimet tehdyiksi.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi tarvittaessa antaa toiminnan lopettamiseen ja jälkihoitoon liittyviä tarkentavia määräyksiä.

Korvaukset Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesistön pilaantumisesta johtuvaa korvattavaa vahinkoa.

Luvan voimassaolo ja lupamääräysten tarkistaminen

Luvan voimassaolo

Lupa on voimassa toistaiseksi.

Tarvittaessa aluehallintovirasto voi ympäristönsuojelulain 58 ja 59 §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä muuttaa lupaa tai valvontaviranomaisen aloitteesta peruuttaa luvan.

Lupamääräysten tarkistaminen

Luvan saajan on viimeistään 31.1.2024 jätettävä aluehallintovirastolle hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi. Mikäli hakemusta ei tehdä määräajassa, aluehallintovirasto voi määrätä luvan raukeamaan.

Hakemukseen on liitettävä selvitykset ja yhteenvedot tuotannon aiheuttamista melu- ja pölyhaitoista ja niiden vähentämisestä, vesien käsittelyn tehosta ja sen parantamisesta, vesiin joutuvien päästöjen määrästä sekä vesien johtamisen vaikutuksista purkuvesistön tilaan, eliöstöön ja käyttöön. Hakemukseen on myös liitettävä selvitys tuotannosta poistettujen alueiden tilasta sekä suunnitelma happamuuden torjunnasta ja selvitys jo tehtyjen torjuntatoimenpiteiden toimivuudesta ja muut ympäristönsuojeluasetuksen 9–11 §:n mukaiset selvitykset tarpeellisilta osin.

RATKAISUN PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset

Halkonevan turvetuotantoalue on uusi tuotantoalue, josta suuri osa on ojitettu. Kuivatusvedet käsitellään ojittamattomalle alueelle sijoittuvalla pintavalutus kentällä, jonka pinta-ala on mitoitusohjeellista suurempi. Vesien käsittely täyttää parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimukset Halkonevan olosuhteissa.

Tuotantoalueella tai sen päästöjen vaikutusalueella ei ole luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja luonnonarvoja. Tuotantoalueelta on perhosselvityksessä havaittu suoventokas, joka on luonnonsuojelulain 47 §:ssä tarkoitettu erityisesti suojeltu laji, jonka esiintymispaikan hävittäminen tai heikentäminen on kielletty. Kielto tulee kuitenkin voimaan vasta, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päätöksellään määritellyt lajin esiintymispaikan rajat. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ei ole tehnyt esiintymispaikan rajauspäätöstä eikä lajin esiintyminen siten ole esteenä luvan myöntämiselle. Luonnonsuojelulakia on noudatettava tästä päätöksestä huolimatta ja jos elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myöhemmin rajaa

esiintymispaikan, niin luvan saajan on toteutettava hanke siten, että lajin esiintymispaikka ei häviä tai heikkene. Tämä saattaa edellyttää luvan muuttamista ympäristönsuojelulain 58 §:n nojalla.

Hakija on rajannut tuotantoaluetta siten, että etäisyys lähimpään asutukseen on noin 500 metriä (tuotantoalueen itäpuolella) ja osayleiskaavassa merkittyyn pientalovaltaiseen asuntoalueeseen (AP-1, tuotantoalueen länsi- ja kaakkoispuolella) noin 700 metriä. Etäisyydet ovat riittäviä, jotta tuotannon pölypäästöistä ja melusta ei aiheudu nykyiselle eikä myöskään kaavan mukaisesti toteutettavalle asutukselle naapuruussuhdelaisissa tarkoitettua kohtuutonta haittaa.

Kalataloudelle aiheutuvia haittoja ehkäistään kalatalousmaksulla tehtävillä toimenpiteillä.

Toiminta ei sijoitu kaavamääräysten vastaisesti.

Tuotantoalueiden rakenteita (laskeutusaltaat pois lukien) ei saa kaivaa kivennäismaahan. Määräys on riittävä tuotannon alkuvaiheessa estämään turvetuotannosta aiheutuvat happamuushaitat. Luvan saajan on lupamääräysten tarkistamisvaiheessa esitettävä tarkempi suunnitelma happamuiden torjuntatoimenpiteistä.

Kuivatusvesien vesienkäsittelymenetelmät ja tuotantoalueen rakenteiden (laskeutusaltaat pois lukien) kaivun rajoittaminen kivennäismaakerroksen yläpuolelle ovat Kyrönjoen vesienhoidon toimenpideohjelman mukaisia toimenpiteitä. Luvan mukainen toiminta ei vaaranna vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden saavuttamista.

Kun otetaan huomioon Halkonevan ja sen ympäristön tila ja käyttö, turvetuotannosta tämän lupapäätöksen mukaisesti toteutettuna ei yksin tai yhdessä muiden toimintojen kanssa aiheudu luvan myöntämisen esteenä olevaa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista tai yleiseltä kannalta tärkeän virkistys- tai muun käyttömahdollisuuden vaarantumista eikä eräistä naapuruussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Perustelut hakemuksen osittaiselle hylkäämiselle

Halkonevan turvetuotantoalueen eteläpuolella sijaitsee Metsähallituksen omistama kiinteistö 743-893-1-1. Metsähallitus on hankkinut kiinteistön luonnonsuojelukäyttöä varten. Kiinteistöä ei ole vielä perustettu luonnonsuojelualueeksi, mutta aluehallintovirasto arvioi, Metsähallituksen asiantuntemukseen luottaen, että alueen luontoarvot ovat merkittävät.

Aluehallintovirasto katsoo, että kiinteistö 743-893-1-1 muodostaa ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 momentin 4) kohdassa tarkoitettua erityisen luonnonolosuhteen. Ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 momentin 4) kohdan erityisellä luonnonolosuhteella tarkoitettaisiin hallituksen esityksen (84/1999)

yksityiskohtaisen perustelujen mukaan alueen poikkeuksellisten luonnonarvojen kokonaisuutta. Kun kyseessä on erityinen luonnonolosuhde, niin merkittävää vähäisempikin pilaantumisen aiheuttaminen on kielletty.

Lisäksi aluehallintovirasto arvioi, että kiinteistöllä 743-893-1-1 on merkitystä myös lähiasutuksen virkistyskäytön kannalta, sillä lähistöllä on jo nykyisellään runsaasti asutusta. Alueen kaavoitus mahdollistaa asutuksen lisääntymisen nykyisestä. Ympäristönsuojelulain 3 §:n mukaan ympäristön pilaantumisella tarkoitetaan muun muassa päästöistä aiheutuvaa ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltavuuden vähentymistä. Hallituksen esityksen mukaan virkistyskäyttöön kuuluvat myös mahdollisuus marjastukseen ja sienestykseen.

Aluehallintovirasto arvioi, että hakemuksen mukaisesti toteutettuna tuotannon päästöistä aiheutuisi erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista sekä merkittävää ympäristön pilaantumista yleiseen virkistyskäyttöön soveltavuuden vähentymisen seurauksena. Hakijan vastineessaan 25.11.2013 esittämä 100–145 metrin suojavyöhyke on liian kapea ja siksi aluehallintoviraston on hylännyt hakemuksen lohkon 4 osalta. Tuotantoalueen ja kiinteistön 743-893-1-1 välinen alue on puutonta tai vähäpuustoista suota, oligotrofista lyhytkorsirämettä.

Lohkon 4 hylkäämisen jälkeen varsinaisen tuotantoalueen etäisyys kiinteistöön 743-893-1-1 on hieman yli 450 metriä. Etäisyys on riittävä, jotta turvetuotannon pölypäästöistä tai melusta ei aiheudu kiinteistöllä 743-893-1-1 haitallisia vaikutuksia alueen luonnonarvoihin eikä myöskään alueen virkistyskäyttöä merkittävästi heikentäviä vaikutuksia.

Laskeutusaltat on lupamääräyksessä 2 määrätty sijoittamaan siten, että etäisyys kiinteistöön 743-893-1-1 on vähintään 200 metriä, jolloin turvetuotannon ojituksista ja muista rakenteista ei aiheudu haitallisia kuivatusvaikutuksia kiinteistöllä 743-893-1-1.

Perustelut toiminnan aloittamisluvan hylkäämiseksi

Laskeutusaltaiden, eristysojien ja penkereiden rakentamisesta voi aiheutua vesistöön merkittäviä päästöjä, joita ei voida poistaa vaikka lupa kumottaisiin tai täytäntöönpano keskeytettäisiin muutoksenhaun takia. Vesienkäsittelyrakenteiden rakentaminen ennen luvan lainvoimaiseksi tulemista ei ole välttämätöntä. Luvan saaja ei siten ole myöskään esittänyt sellaista perusteltua syytä päätöksen täytäntöönpanolle muutoksenhausta huolimatta, että toiminnanaloittamislupa olisi myönnettävissä. Tämän vuoksi ympäristönsuojelulain 101 §:n mukaiset edellytykset toiminnan aloittamiselle ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemista puuttuvat.

Lupamääräysten perustelut

Vesistöön joutuvien päästöjen rajoittamiseksi määrätään käytettäväksi parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja käytäntöä, minkä vuoksi ovat tarpeen määräykset 1–6. Puhdistustehovaatimuksella varmistetaan, että vesienkä-

sittely toimii odotetulla tavalla. Edellytetty pintavalutuskentän pinta-alaosuus sen valuma-alueesta, noin 6,5 %, on hakijan esityksen mukainen valuma-alueosuus.

Laskeutusaltaiden sijaintipaikkaa tulee muuttaa siten, ettei niiden kaivamisesta aiheudu haitallisia vesitaloudellisia muutoksia kiinteistöllä 743-893-1-1.

Pölypäästöjen ja melun sekä niistä aiheutuvien haittojen vähentämiseksi annetaan toimenpidevelvoitteet lupamääräyksissä 7 ja 8. Lähin asutus on noin 500 metrin etäisyydellä. Pölyhaitan estämiseksi on tarpeen määrätä vähimmäisetäisyydestä auman sijoittamisessa sekä suojavyöhykkeistä. Asumiseen käytettyjen alueiden melutasolle annetaan enimmäisarvot, jotka vastaavat valtioneuvoston päätöksen (993/1992) melutason ohjearvoja.

Määräykset 9 ja 10 annetaan jätteiden vähentämiseksi ja roskaantumisen ja öljyvahinkojen estämiseksi. Jätteen haltija on jätelain 28 §:n mukaan velvollinen järjestämään jätehuollon ja jätteen haltijan on oltava selvillä jätteen määrästä ja laadusta sekä terveys- ja ympäristövaikutuksista. Haitallisten aineiden maaperään ja vesiin pääsyn estämiseksi sekä maaperän pilaantumisen ehkäisemiseksi on tarpeen antaa määräys muun muassa polttoaineiden varastoinnista. Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma on tarpeen kaivannaisjätteen synnyn ehkäisemiseksi ja sen haitallisuuden vähentämiseksi.

Häiriötilanteisiin varautumista varten annetaan lupamääräykset 11 ja 12.

Luvan saajan on oltava selvillä toimintansa päästöistä ja niiden vaikutuksesta ympäristöön. Vesistö tarkkailu on määrätty tehtäväksi vuosittain turvetuotannon vuosittaisten päästöjen vaihtelusta johtuen. Lupamääräyksiä 13 ja 14 tarkkailu- ja raportointimääräykset ovat tarpeen valvontaa varten sekä lupamääräysten tarkistamista varten. Pintavalutuskentän puhdistustehoa on tarkkailtava niin, että tarkkailun perusteella voidaan valvoa, toteutuuko kentälle asetettu puhdistustehovaatimus. Tarkkailun perusteella valvontaviranomainen voi tarvittaessa edellyttää toimenpiteitä pintavalutuksen ja muun vesien käsittelyn puhdistustehon parantamiseksi. Vuosittain tehtäviin yhteenvetoraportteihin sisällytetään selostukset vesien käsittelyssä havaituista puutteista, jo tehdyistä toimenpiteistä niiden poistamiseksi ja suunnitelma tulevista parannustoimenpiteistä.

Lupamääräyksen 15 kunnossapitovelvoite on tarpeen toiminnasta aiheutuvien haittojen poistamiseksi.

Lupamääräys 16 on tarpeen kalataloudelle aiheutuvien haittojen estämiseksi. Kalatalousmaksun suuruutta määrättäessä on otettu huomioon turvetuotannosta aiheutuvien päästöjen suuruus ja vesistössä ilmenevien vaikutusten laajuus sekä vesistön kalataloudellinen arvo.

Turvetuotantoalueelta tulee päästöjä vielä tuotannon päätyttyä ja lupamääräys 17 on tarpeen tuotantoalueen jälkihoidon järjestämiseksi ja päästöjen rajoittamiseksi.

VASTAUS LAUSUNTOIHIN JA MUISTUTUKSIIN

Lausunnot

Aluehallintovirasto vastaa 1) **Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle**, että toiminnasta aiheutuva happamuushaitta ehkäistään lupamääräyksestä 2 ilmenevällä tavalla. Happamuusvaikutusta on myös määrätty tarkkailtavaksi ja tarkkailutulokset on määrätty raportoitaviksi. Lisäksi luvan saajan on esitettävä lupamääräysten tarkistamishakemuksessa tarkempi suunnitelma happamuuden torjunnan toteuttamisesta.

Luonnonsuojelulain mukainen kieltäminen rauhoitettujen lintulajien tahallisesta häirinnästä on voimassa ympäristöluvan myöntämisen jälkeenkin, joten erillinen lupamääräys häirinnän kieltämiseksi ei ole tarpeen. Hakija on lisäksi ilmoittanut, että kaikki tuotantoalueen kunnostustyöt tehdään lintujen pesimäkauden ulkopuolella.

Aluehallintovirasto arvioi, että hankealueen pohjoisosassa oligotrofisella lyhytkorsirämeellä olevat vetiset alueet eivät ole vesilain 2 luvun 11 §:ssä tarkoitettuja alle yhden hehtaarin suuruisia suojeltuja lampia vaan rimpipintaa. Hakemukseen liitettyjen luontoselvitysten mukaan vetiset alueet kuivuvat osin kokonaan kuivana aikana. Myöskään karttapohjilla (esimerkiksi ympäristöhallinnon Hertta-tietojärjestelmässä) ei alueelle ole merkitty vesi-alueita. Poikkeuslupa ei siten ole tarpeen.

Alueella havaitut kaksi suoventokasta eivät muodosta luvanmyöntämisen estettä. Aluehallintovirasto viittaa ratkaisun perusteluihin. Luonnonsuojelulakia on noudatettava tästä päätöksestä huolimatta ja jos elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myöhemmin rajaa esiintymispaikan, niin luvan saajan on toteutettava hanke siten, että lajin esiintymispaikka ei häviä tai heikkene.

Tuotantoalueen jälkihoidosta voidaan antaa määräys, mutta ei jälkikäytöstä.

Toiminnan vaikutus alapuolisen laskuojan valuma-alueeseen ja virtaamaan on vähäinen, joten velvoite Munakan pumppaamon käyttökustannuksiin osallistumisesta ei ole tarpeen. Muut lausunnoissa esitetyt vaatimukset on otettu huomioon lupamääräyksistä ja niiden perusteluista ilmenevillä tavoilla.

Aluehallintovirasto ottaa 2) **Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen** kalatalousmaksua ja tarkkailua koskevat vaatimukset huomioon lupamääräyksistä 14 ja 16 ilmenevillä tavoilla. Kalatalousmaksua määrättäessä on otettu huomioon tuotantoalueen koon pieneneminen asian käsittelyn aikana. Vaatimukseen happa-

muushaittojen torjumisesta viitataan edellä Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle vastattuun. Hankkeen päästöistä kokonaisuutena arvioiden ei ennalta arvioiden aiheudu alapuolisen vesistön merkittävää pilaantumista, joten vaatimukselle luvan epäämisestä ojittamattomille alueille ei ole perusteita. Muilta osin aluehallintovirasto viittaa ratkaisuun ja sen perusteluihin.

Aluehallintovirasto vastaa 3) **Seinäjoen kaupungille**, että hakija on rajannut tuotantoaluetta kauemmas asutuksesta ja yleiskaavan mukaisesta asuinrakennusalueesta. Tuotantoalueen välinen etäisyys ja lupamääräykset 7 ja 8 ovat riittävät asutukselle aiheutuvan melu- ja pölyhaitan estämiseksi, joten hakemuksen hylkäämiselle ei ole perusteita.

4) **Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen** vaatimukset otetaan huomioon ratkaisusta ja sen perusteluista ilmenevällä tavalla. Lupaa toiminnan aloittamiselle ei ole myönnetty. Luvan saaja on veloitettu osallistumaan laskuojien kunnossapitoon. Valtioneuvoston valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja maakuntakaavan linjaukset ja yleisohjeet eivät muodosta ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua luvan hylkäämisen perustetta. Hanke ei ole voimassa olevien kaavamääräysten vastainen.

Aluehallintovirasto vastaa 5) **Metsähallitukselle**, että hakija on vastineessaan rajannut tuotantoaluetta siten, että etäisyys Metsähallituksen omistamaan luonnonsuojelua varten varattuun alueeseen on vesienkäsittelyrakteista noin 100 metriä ja tuotantoalueesta noin 150 metriä. Aluehallintovirasto on lisäksi rajannut tuotantosuunnitelmaa siten, että etäisyyttä luonnonsuojelua varten varattuun alueeseen on tuotantoalueelta vähintään 450 metriä ja laskeutusaltailta vähintään 200 metriä. Rajauksen jälkeen etäisyydet ovat riittäviä estämään turvetuotannon päästöistä sekä vesitalouden muutoksista aiheutuvat haitat suojeluun varatulla alueella.

Muistutukset ja vaatimukset

Aluehallintovirasto hylkää 6) **Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry:n** vaatimuksen luvan epäämisestä viitaten ratkaisuun ja sen perusteluihin. Vaatimukseen vesilain mukaisen poikkeusluvan tarpeesta aluehallintovirasto viittaa edellä kohdassa 1) vastaamaansa. Luvan saaja on määrätty tarkkailemaan päästöjä ympärivuotisesti ja vesienkäsittelylle on asetettu puhdistustehon raja-arvot. Pintavalutuskentät eivät yleensä poista tehokkaasti humusta (COD:n perusteella arvioituna), mutta aluehallintovirasto arvioi, että kemiallisen käsittelyn edellyttäminen ei Halkonevan olosuhteissa ole tarpeen. Alapuolinen vesistön vesi on humuspitoista, vaikka Halkonevan vesiä ei johdettaisi sinne, eikä tuotantoalueen vesillä ole merkittävää vaikutusta Kyrönjoen veden humuspitoisuuteen.

Hankkeen vaikutus Varrasjärven valuma-alueeseen on niin vähäinen, että sillä ei ole sanottavaa vaikutusta järven veden määrään tai virtaamiin.

Aluehallintovirasto hylkää 7) **Kyrönjoen kalastusalueen** vaatimuksen luvan epäämisestä viitaten ratkaisuun ja sen perusteluihin. Toissijaiset vaa-

timukset otetaan huomioon lupamääräyksistä ilmenevillä tavoilla. Ainoastaan kalataloustarkkailun tulokset on määrätty toimitettavaksi myös kalastusalueelle, mikä on vakiintunut käytäntö. Muiden tarkkailujen tulokset on kuitenkin vaadittaessa annettava niiden nähtäväksi, joiden oikeuteen tai etuun tiedot saattavat vaikuttaa. Pintavalutuskentän pinta-ala on mitoituspinta-alaa suurempi, millä perusteella aluehallintovirasto arvioi, että se toimii suunnitellulla tavalla myös tulvahuippujen aikaan. Tuotantoalueen vesiä ei johdeta Varrasjärveen.

Aluehallintovirasto hylkää 8) **Halkosaaren kyläyhdistyksen**, 9) **A:n**, 10) **B:n** ja **C:n**, 11) **D:n** sekä 12) **E:n** vaatimukset luvan epäämisestä viitaten ratkaisuun ja sen perusteluihin. Tuotantoalueen rajaamisen jälkeen asutuksen ja tuotantoalueen välinen etäisyys sekä lupamääräykset 7 ja 8 ovat riittävät asutukselle aiheutuvan melu- ja pölyhaitan estämiseksi, eikä hakemuksen hylkäämiselle ole perusteita. Häiriötilanteisiin varautumisesta on määrätty lupamääräyksistä 11 ja 12 ilmenevällä tavalla. Turvetuotantoalueiden tulipalojen ehkäisystä on säädetty pelastuslaissa, jota valvoo alueen pelastusviranomainen. Yleisellä tiellä tapahtuvista turvekuljetuksista ei voida antaa ympäristöluvassa määräyksiä.

Aluehallintovirasto ottaa huomioon 12) **E:n** polttoaineiden ja jätteiden käsittelyyn, alapuolisen kuivatusojan kunnossapitoon ja ennakoimattomiin vahinkoihin liittyvät vaatimukset lupamääräyksistä ja niiden perusteluista ilmenevillä tavoilla.

Aluehallintovirasto ottaa 13) **Halko-ojan sivuhaarojen kuivatusyhtymän** ja 14) **Maatalousyhtymä Ylinen ja poikien** vaatimuksen huomioon määrämällä luvan saaja osallistumaan laskuojien kunnossapitoon.

Aluehallintovirasto toteaa 15) **F:lle**, että tuotantoalueen ja muistuttajien kiinteistöllä sijaitsevien asuin- ja maatalousrakennusten välillä on riittävä (noin 500 m) suojaetäisyys haittojen estämiseksi.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Toimintaa ei saa aloittaa ennen kuin tämä päätös on saanut lainvoiman. Valitus korvauksesta ei estä kuntoonpanotöiden ja toiminnan aloittamista.

LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMINEN

Jos asetuksella annetaan tämän luvan määräyksiä ankarampia tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, ympäristönsuojelulain 56 §:n mukaisesti on noudatettava asetusta.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki 6, 41, 42, 43, 44, 45, 45 a, 46, 50, 52, 55, 56, 90, 100, 101, 103 a ja 103c §

Jätelaki 8,13 ja 29 §

Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä 28 §

Laki eräistä naapuruussuhteista 17 §

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 11 880 euroa. Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Aluehallintoviraston maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1572/2011) liitteen maksutaulukon mukaan 30–300 ha:n suuruista turvetuotantoaluetta koskevan ympäristöluvan käsittelymaksu on 11 880 euroa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös EPV Bioturve Oy

Jäljennös päätöksestä

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (sähköisesti)
Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
/ kalatalousviranomaisen (sähköisesti)
Seinäjoen kaupunki
Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Ilmajoen kunta
Ilmajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)
Metsähallitus

Ilmoitus päätöksestä

Tieto päätöksen antamisesta ilmoitetaan erikseen niille, joille on annettu tieto hakemuksen jättämisestä sekä niille, jotka ovat esittäneet hakemuksen johdosta muistutuksia ja vaatimuksia.

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla ja lehdessä

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Seinäjoen kaupungin ja Ilmajoen kunnan virallisilla ilmoitustauluilla.

Kuulutuksesta ilmoitetaan sanomalehti Ilkassa.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liitteet

- 1) Valitusosoitus
- 2) Kartta
- 3) Käyttö- ja päästötarkkailusuunnitelma

Satu Ahola

Jaakko Tuhkanen

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Satu Ahola. Asian on esitellyt ympäristöylitarkastaja Jaakko Tuhkanen.
JTU/KSa

VALITUSOSOITUS**Valitusviranomainen**

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviranomaisen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **7.3.2014**

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, alueelliset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituksen toimittaminen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston yhteystiedot

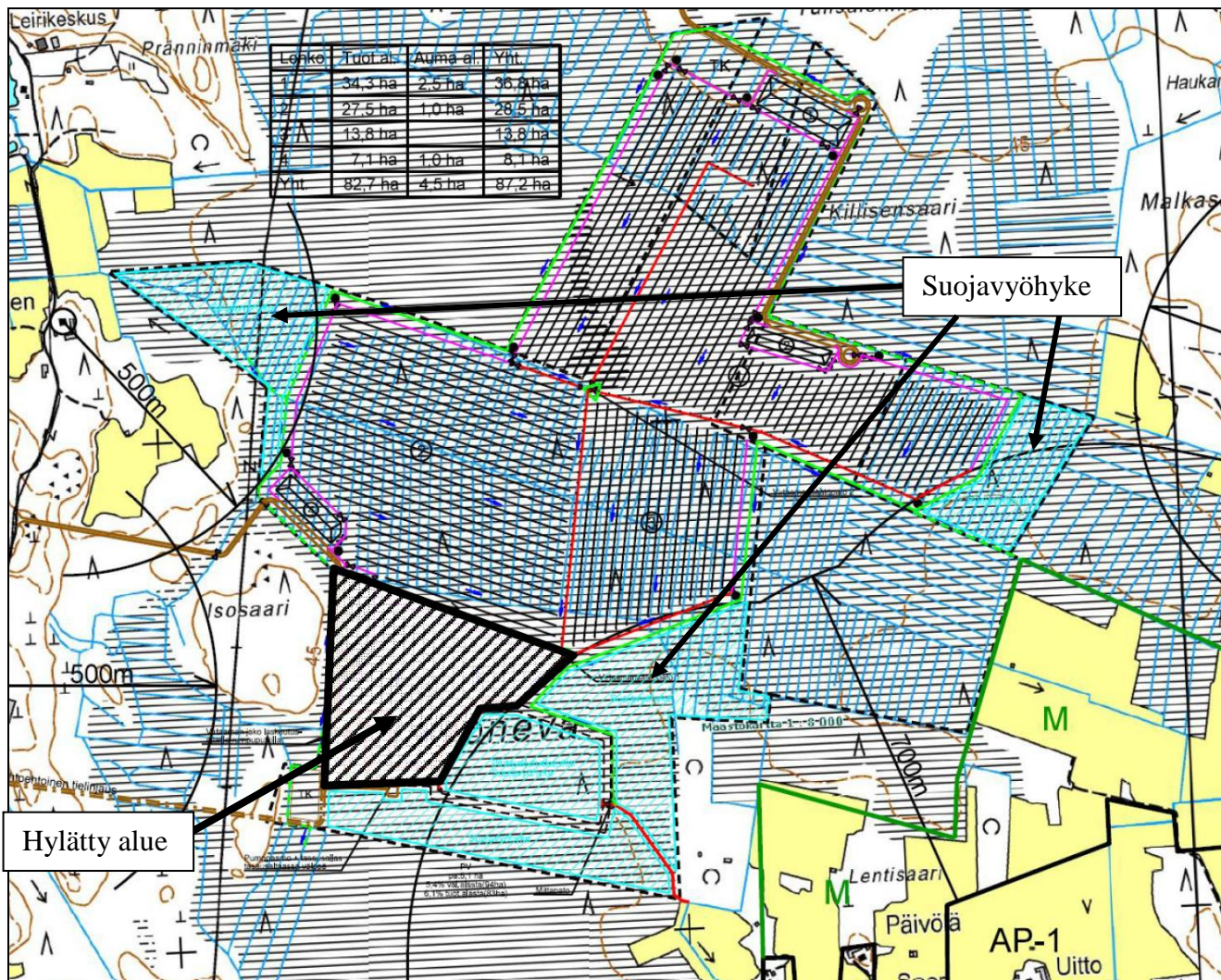
käyntiosoite:	Wolffintie 35,65200 Vaasa
postiosoite:	PL 200, 65101 Vaasa
puhelin:	0295 018 450
telekopio:	06-317 4817
sähköposti:	kirjaamo.lansi@avi.fi
aukioloaika:	klo 8 - 16.15

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Tuotantoalueen kartta

Vaaleansinisellä rasteroidut alueet ovat suojavyöhykkeitä, joilla on säilytettävä puusto. Nykytilassa säilytettävät suojavyöhykkeet ja tuotantoalueen eteläosasta rajattu 8,1 hehtaarin suuruinen tuotantolohko 4 on merkitty karttaan rasteroituna.

HALKONEVAN KÄYTTÖ- JA PÄÄSTÖTARKKAILUSUUNNITELMA

Käyttötarkkailu

Käyttötarkkailua varten nimetään vastuuhenkilö, joka ilmoitetaan vuosittain elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja sijaintikunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Käyttötarkkailusta pidetään päiväkirjaa ja se säilytetään koko tuotannon ja jälkihoitovaiheen ajan. Tarvittaessa päiväkirja esitetään valvoville viranomaisille. Päiväkirjamerkinnoista tehdään vuosittain yhteenveto, joka toimitetaan tarkkailuvuoden loppuun mennessä päästö- ja vaikutustarkkailujen suorittajille ja tarvittaessa viranomaisille.

Käyttöpäiväkirjaan merkitään seuraavat tiedot:

- tuotannon aloittaminen ja lopettaminen sekä tuotantopäivät
- tuotantomenetelmä
- ojitusten ja perkausten tarkat kaivuajat ja -paikat
- kunnostukset ja tuotannon eteneminen
- vesiensuojelurakenteiden valmistuminen, kunnon seuranta, havainnot toimivuudesta
- kemikaalien käyttömäärät
- poikkeamat vesiensuojelusuunnitelmista
- laskeutusaltaiden ja lietesyvyyksien tyhjentäminen
- ojastojen puhdistukset
- mittapatojen ja -laitteistojen asennukset, huolto ja korjaukset
- pumppaamojen asennukset, käyttöaika ja häiriöt
- sadanta, haihdunta ja tuulitiedot
- muut huomiot esim. rankkasateiden kesto ja seuraukset
- jätehuoltoon liittyvät toimet
- kaivannaisjätteiden lajit, määrät, varastointi ja siirrot
- näytteiden ottoajat
- aumojen paikkojen muutokset
- pölyn ja melun seuranta sekä tuulitauot
- muut mahdolliset tapahtumat, joilla voi olla vaikutusta maaperään, vesistöön tai pöly- ja melupäästöihin
- toimintaan kohdistuneet valitukset ja niiden käsittely

Vesiin johdettavien päästöjen tarkkailu

Kuntoonpanovaihe

Virtaama mitataan kuntoonpanotöiden aikana päivittäin.

Vesinäytteet otetaan ennen pintavalutuskenttää ja sen jälkeen laskuojasta seuraavasti:

kuntoonpanotöiden aikana ja kesä-lokakuussa	1 kerta/2 vk
kevättulvan aikana (yleensä 15.4.–15.5.)	1 kerta/vk
marras–huhtikuussa (kun töitä ei tehdä)	1 kerta/kk.

Näytteistä määritetään kiintoaine, kokonaisfosfori, kokonaistyyppi, kemiallinen hapenkulutus, pH ja sameus. Silloin, kun laskuojaan johdettavan veden pH on alle 5,5 määritetään lisäksi raskasmetallien Cd, Ni, Pb ja Hg pitoisuudet kahtena tarkkailukertana.

Tuotantovaihe

Virtaama ja pintavalutuskentän alapuolinen pH mitataan jatkuvatoimisesti ympäri vuoden.

Vesinäytteet otetaan laskuojaan johdettavista vesistä ennen pintavalutuskenttää ja sen jälkeen. Vesinäytteet otetaan 1.4.–30.9. kuukauden välein ja 1.10.–31.3. kahden kuukauden välein. Kevättulvan aikaan (pääsääntöisesti 15.4.–15.5.) näytteet otetaan kerran viikossa. Ylivirtaamien ja rankkasateiden aikana tulee ottaa lisänäytteitä. Näytteistä analysoidaan kiintoaine, kemiallinen hapenkulutus, kokonaisfosfori, kokonaistyyppi, pH ja sameus.

Silloin, kun laskuojaan johdettavan veden pH on päästömittausten ottohetkellä alle 5,5 näytteistä määritetään lisäksi raskasmetallien Cd, Ni, Pb ja Hg pitoisuudet.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi perustellusta syystä, esimerkiksi vesienkäsittelyn tehon ja päästöjen vakiintumisen perusteella tai jos raskasmetallien pitoisuudet ovat alle ympäristölaatonormin, päättää, että tarkkailua ei ole tehtävä joka vuosi eikä raskasmetallien pitoisuuksia ole määritettävä aina, kun pH on alle 5,5.

Vesienkäsittelyn teho lasketaan ennen tehostettua käsittelyä ja sen jälkeen otettujen näytteiden pitoisuuksien perusteella. Tarkkailuvuosina päästöt lasketaan käyttäen tuotantoalueen omia pitoisuus- ja virtaamatietoja. Tarvittaessa voidaan käyttää lähellä sijaitsevan, jatkuvassa tarkkailussa ja mahdollisimman samassa tuotantovaiheessa olevan tuotantoalueen virtaamatietoja. Muina vuosina päästöt arvioidaan lähialueen tuotantoalueiden ominaispäästöjen perusteella.

Päästöt lasketaan sekä brutto- että nettoarvoina. Nettopäästöt lasketaan käyttäen taustapitoisuuksina luonnontilaisen suon pitoisuuksia: kokonaisfosfori 20 µg/l, kokonaistyyppi 500 µg/l ja kiintoaine 1 mg/l. COD_{Mn}-taustapitoisuutena käytetään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymää pitoisuutta. Tehon ja päästöjen laskennassa ovat mukana kaikki näytteet sekä ohjauksutukset ja muut häiriötilanteet.

Raportointi

Päästötarkkailun mittausten tulokset toimitetaan niiden valmistuttua elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Käyttö- ja päästötarkkailun yhteenvetoraportti toimitetaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tarkkailuvuotta seuraavan helmikuun loppuun mennessä.

Laadunvarmistus

Tarkkailussa käytetään vahvistettuja standardeja. Tarkkailuraporteissa esitetään myös tarkkailua koskevat epävarmuustekijät sekä käytetyt laskentamenetelmät. Raporteissa esitetään tarpeelliset tarkentamis- ja muutossuosituksen